

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőszék és kiadóhivatal:
V. Bátorhy-utca 24. szám.
(„Falv” Országos Földművelőszövetség.)
Telefon: Automata 294-52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Ezévi évre 8 P., félévre 4 P., negyedévre 2 P.

Budapest, 1933.

XIV. évfolyam 16. szám

Április hó 16

Husvéti reménysugarak

Írta: Schandl Károly

A kálvária utját járó földmivelő polgárság a husvéti ünnepes hangulatában szerte az országban keresi a reménysugarakat, amelyek a mi feltámadásunkat jelzik. Kirtartását ezek a fényugarak acéllózzák s erőt öntenek lelkébe, hogy az igazság győzelmét higgadt észszel bevarja.

Az adóssággal küzdő gazdák kamatterhét husvét után újból mér-

sékelik. *Akinek a kataszteri tiszta jövedelem tizenötshörösénél több az adóssága, az két és fél százalékkal kevesebb kamatot fog fizetni.* A pénzügyminiszter további könnyítéseket helyezett kilátásba. Kivitelünk négy év óta először emelkedett az utolsó két hónapban. A csődök és kényszeregyességek száma erősen csökkent. A felforgató politikai izgatás országszerte el-

csöndesedett. A falusi polgárság visszatér a pártpolitikamentes faluszövetségi mozgalomhoz. Ez mind olyan tünet az ország határain belül, ami bizakodásra vezethet. Mégsem ezekről a tünetekről akarok beszélni, hanem ama reménysugarakról, amelyek magának a világválságnak a végére engednek következtetni.

Magyarország földmivelő pol-

Veronika kendője.
Jelenet egy pestkörnyéki község passió-játékából.

gárságának helyzete is csak akkor javul gyökeresen, ha a világválság enyhül és az egész világ a gazdasági föllendülés útjára lép. Aki az ellenkezőt hirdeti, az akaratlanul is ámitja önmagát és a népet. Nincs az a belső csodaszer, legkevésbé a sokszor kompromittált általános titkos választójog, amely határainkon belül paradicsomi állapotokat teremtené, míg világszerte gazdasági válság dúl. Mussolini felrobbantotta a leszerelési értekezletet és a békeszerződések és a mostani határok megváltoztatására hívta fel Európát. MacDonald angol miniszterelnök támogatja tervét, hogy a négy európai nagyhatalom (Anglia, Franciaország, Németország, Olaszország) vegye a kezébe Európa békéjének megmentését a békeszerződések és határok revíziójával. Rómából lövel a reménység a válsággal küzdő európai népek felé, hogy mégis fölvirrad az igazi béke s ezzel a gazdasági élet is föllendül. Franciaország a kisantant miatt nyilván nem csatlakozhatott mindjárt ehhez a tervhez, de az is bizonyos, hogy ha Amerika is támogatja Mussolini békeakcióját, akkor Franciaország nem sokáig marad elszigeteltségében.

Amerikából jelentkezik a másik reménység, ahol a dollár vivja élet-halál küzdelmét a világválsággal. Amerika nagy elhatározások előtt áll s be sem várva a világgazdasági értekezletet, döntő cselekvésre hívta fel a többi hatalmakat. A kereskedelem és pénz forgalmának akadályait akarja elhárítani, hogy a forgalom az egész világon újból meginduljon. Csak az angoloknak kell az amerikaiakkal ebben egyetérteni s a dollárt és a fontot a többi valuták is fogják követni a kibontakozás előkészítésében. Amerikából indult el a nagy válság a gabonatultermeléssel. Amerikából indul a kibontakozás is a világválságból.

Nem tőlünk függ, egy maroknyi nemzettől, az, hogy az egész világon vége legyen a gazdasági válságnak. De tőlünk függ egyedül, hogy a fantasztaákat és az álprófétákat, akik a földmivelő nép nyomorúságát saját politikai és anyagi előnyükre akarják kihasználni, távol tartsuk, magunkat és kálváriás hazánkat megtartsuk pártvillongásoktól menten a közeledő feltámadásig. Ha a bizakodásnak helye volt, úgy ezek a husvéti re-

ménységű sugarak nyujtanak arra legtöbb alapot, mert a revízió és vele a gazdasági megváltáshoz soha oly közel nem voltunk, mint ezekben a husvét napokban.

A földmivelő magyarság valóban rászolgált a trianoni Golgotájára után az igazságos feltámadásra.

Husvét...

Miért van a szenvedés? Hogy az öröm annál nagyobb legyen. Miért volt Nagypéntek, a halál napja? Hogy Husvét kövesse, a feltámadásé. A Galilei véresre marcangolt és keresztre feszített testét adta, hogy a lelket addig soha nem ismert magasságba emelje. S a lélek erejével a megcsufolt és szétszaggatott test is dicsőséges életre támadt, amikor a bitónál is szegényteljesebb keresztfából a világ legfőbb ékessége, a halhatatlanság jelképe lőn. Mert megmondotta, aki rajta függött, hogy „Én vagyok a feltámadás és az élet, aki énbennem hiszzen, ha szintén meghal is, élni fog.” (Ján. 11. 25.) Mi a feltámadt Krisztus diadala? Hogy békecséget és megnyugvást hirdet. Bátorrágot önt szívéinkbe, lelkiinkbe, amikor mondván mondja: nézzétek az én fájdalmimat, szenvedjétek ti is velem, hogy bűnök meghaljon, ti pedig feltámadjatok... Mert a test minden ereje és élvezete mulandó. Csak a lélek, a gondolat, az eszme örök, azt elpusztítani nem lehet, ha millió testet megölnek is miatta. A fiu nem testében éli tovább atyját s a népek sem folytatódnak utódaikban, ha lelkük szakadatlanul fel nem támad s az Isten igazsága felé nem törekszik elégethetik a legóriásabb fát a gyökeréig, elég, hogy egy magja maradjon, abból újra nagy fa leszen. rekszik a megújodás szent erejében. Mert az a mag a fában az Isten ereje, a többi a földtől nyerte. A mag az emberben a lélek hite. Az isteni igazság. A feltámadás gondolata, amit a Husvét jelképez. Az örök reménység, hogy minden Golgotát a megdicsőülés követ... A tiédet is, szenvedő magyar testvérem, a miénket is, mindenkiét, aki lélekből eredő hittel énekl: Halleluja! Feltámadott éretünk a Krisztus!

Dan feltámadás!

Mert úgy-e, gondoltál-e már arra, szegény goltogató magyar testvérem, amikor a tépettköntösű, megcsufolt, véresre korbácsolt Krisztus s a testiség örömeit habzsoló római helytartó, Poncius Pilátus magukra maradtak, hogy mit beszélhettek egymással a történelemnek abban a sorsdöntő órájában? Senki azt pontosan nem tudja. Csak az jegyzetelt föl,

hogy az igazság erejétől megrendült helytartó mindaddig hangoztatta Jézus ártatlanságát a vádlók előtt, amíg végül kezét mosni volt kénytelen, hogy ő ártatlan az igazságnak vévét illetően. A vért pedig hullatta a hatalmasok tudatlan közönye s a kicsinyek erőszakossága. De az a vér nem hiába folyt mégsem és sebei nem halált, hanem feltámadást jelentettek — az igazságát az erőszakok szemében, még akkor is, ha az erőszak oldalán az egész világ állana. De nem úgy van. A föld megrendült a Golgota körül s a nap elsötétedett s abban a pillanatban földre hullott a tagadás szelleme, hogy továbbra rettegésben töltse éjjeleit és nappalait. Mert mindenki érezte, hogy a feltámadás ereje útban van, ha bevallani nem merete is... Szendvedj és türe, magyar testvérem. Neked is vannak már Arimáthiai Józsefeid és Nikodemusaid, akik meggyőrtöd testedet bebalzsamozták, s finom gyolccsal enyhítik sebeidet. S akik nem közüled valók, mégis hisznek — bár hatalmasok és gazdagok — a te feltámadásodban. Látod, a föld megrendült már világszerte s a nap azonmód sötétedik vele... Eljön a hajnal, hogy fel fogsz támadni, mert az igazság veled vagy, ha sokan a hatalmasok közül ma még mosák is kezeiket...

(M. J.)

BELPOLITIKA

Képviselőház

A képviselőház április hó 5-én befejezte a rokkantjavaslat általános tárgyalását. A vita befejezése után Gömbös Gyula miniszterelnök válaszolt az elhangzott felszólalásokra. A miniszterelnök megállapította, hogy a javaslatot maga sem tartja tökéletesnek. Amint azonban alkalom nyílik, a honvédelmi miniszternek kötelessége lesz egy novellával előállni és az elhangzott kívánásokat teljesíteni. Bizonyos azonban, hogy az a nemzet, mely a mai nyomorúságos időben is áldozatkészséget mutat hős fiaival szemben, a maga örökkévalóságát biztosítja. A miniszterelnök ezután módosításokat jelentett be; így a hadiárvánknál bizonyos javításokat kíván eszközölni; az illetmények kiutalásánál postai kedvezményeket ad és szankciót fog javaslatba hozni a hadirokkantak alkalmaztatási kötelezettségénél. A miniszterelnök beszéde után a Ház eredeti szövegezésben, általánosságban elfogadta a törvényjavaslatot.

A javaslat április hó 6-iki részletes tárgyalása során a Ház elfogadta azt az indítványt, hogy a keresőképesség szó helyett kereső és munkaképes kifejezés szerepeljen, a felmerülhető

Mussolini és a kisántánt

Az olasz miniszterelnök legutóbb hosszú tanulmányt írt az egyik nagy angol lapba a *kisántántról*. Ebben az írásában kifejti *Mussolini*, hogy a három balkáni állam kisántánt név alatt ismert csoportját mindeddig csak a zsákmány megtartásának politikája fűzte össze. mert a területi, politikai és gazdasági érdekelletetek élesen elválasztják őket egymástól. Most azonban a kisántánt egy jegyzőkönyvben magasabb nemzetközi egységgé alakult; a kisántánt, mint ilyen eltűnt és a párisi zenekar kísérő zenéje mellett nagy hűhóval ötödik nagyhatalomként tűnt fel a színpadon. Ez azonban könnyen neveltségessé válhatik. A három állam közötti politikai szerződés még nem elegendő egy új nagyhatalom megteremtéséhez. A *három államnak nincs semmi közös vonása sem faji, sem nyelvi, sem vallási, sem történelmi, sem pedig gazdasági érdekek tekintetében*. Mindegyikben jelentékeny faji és vallási kisebbségek élnek. Csehszlovákiában a lakoságnak csak fele cseh, Romániában csak hetvenöt százaléka román, Jugoszláviában csak ötvenkét százaléka szerb. A kisántánt katonai erejét sem kell tulbecsülni. Öt-hat millió embernek mozgósítása még nem jelent harc képes és győzni tudó hadsereg létezését.

A *három* államban élő *tíz* faj különbözősége a hadsereg képén is meglátászik és figyelembe veendő, hogy a három állam kisebbségei mindig a többség uralma ellen harcolnak. Az ötödik nagyhatalom tehát — írja *Mussolini* — legfeljebb a politikai irányzatú jegyzőkönyvben van meg. Az új nagyhatalom nem egyéb, mint az egykori kisántánt, amely a zöldasztalra lépett fel, hogy erősnek lássék.

Tanulmánya további során megállapítja *Mussolini*, hogy a három állam mindegyikének más-más bajai és érdekei vannak, melyek miatt szinte lehetetlen a három kisántánt állam államközösségének a megvalósítása. Az új kisántánt-intézmény egyes céljai között a főcél: a *mai helyzet fenntartása és a békerevizio ellenzése*. Magyarország továbbra is megcsontotva kell maradnia, a magyarok millióinak hazájuktól elszakítva kell élniök. Magyarország adta a területi zsákmány tulnyomó részét. A történelem már tisztázta a kisántánt államok szerepét és értékét. A kisántánt a revizio ellen állt fegyverbe és a Duna völgyének új gazdáit közötti kapcsolat igyekszik megerősíteni. A *revizio eszméje azonban már olyan jelentéktelen előrehaladt, hogy egy jegyzőkönyv törekeny bátyja nem tartoztatható fel*. A *revizio utban van, mert a világ tartós békét kíván és érzi*,

Két kis jóbarát.

Mennyi állatot vittünk ki a külföldre

Március hóban Magyarország az alábbi mennyiségű állatot és állati terméket vitte ki külföldre:

Ló: 1487 használati és 865 vágó ló, összesen 2352 darabot.

Szarvasmarha: Ausztriába 817, Olaszországba 4600, Görögországba 808, összesen 6225 darabot.

Zsirsertés: Ausztriába 3968, Csehszlovákiába 2343, összesen 6311 darabot.

Hussertés: Ausztriába 1059, Franciaországba 270, összesen 1329 darabot.

Élő juh: Franciaországba 5546, Ausztriába 30, Csehszlovákiába 220, összesen 5796 darabot.

Vágott juh: Franciaországba 2114, Ausztriába 1154, összesen 3268 darabot.

Zsir: Csehszlovákiába 42.495 kg., Olaszországba 631 kg., összesen 43.126 kilogrammot.

Szalonna: Csehszlovákiába 185.073 kg., Olaszországba 230 kg., összesen 185.303 kilogrammot.

Széchenyi-ünnep Kiskunlacházán

A kiskunlacházi *Református Ifjúsági Egyesület* április hó 9-én tartotta évadzáró előadását, amelyen a legnagyobb magyar emlékének áldozott. Az ünnepi előadást *Váradi József*, a Faluszövetség kiküldötte tartotta. „*A megelégedett élet alapjai*”-t ismertette *Széchenyi István* gróf mélyseges életfelfogása alapján. Az ünnepélyen résztvett *Szabó Balázs* református lelkész és *Bak Sándor* főjegyző, az ottani Faluszövetség diszelnöke, valamint a szomszéd községnek kerékpáron odaérkezett gazdaifjúsága is. A szépen működő lacházi ifjúsági egyesület elnöke *Jakus Péter*.

félreértések elkerülése végett. A *hadiözvegyre vonatkozó egy esztendő két esztendőre emelik fel*. Hozzájárult a Ház ahhoz is, hogy a *rokkant-járadékok teljes portómentességet élvezzenek*. *Megszűnik annak a hadiözvegynek a segélye, aki férjhez megy és a kelengyesegélyt felvette*. Egy nagyon fontos intézkedés kimondja, hogy *pénzbírsággal kell sújtani azt a vállalatot, amely a törvényben előírt százállékban nem alkalmaz hadirokkantat*. A pénzbírság mértéke: a második járadékosztályba tartozó legénységi állományu rokkant évi járadékának annyszorosa, ahány rokkant alkalmazására a vállalat kötelezve van.

Egy másik fontos módosítás az, hogy *senkinek járandóságát csökkenteni vagy megszüntetni nem lehet azért, mert az illető hadigondozott és járadékot kap*.

A Ház ezután részleteiben is megszavazta a javaslatot.

Az április hó 7-iki ülésén *Imrédy Béla* pénzügyminiszter betérjesztette az 1933—34. évi állami költségvetést és expozét mondott. A pénzügyminiszter beszédét lapunk más helyén közöljük.

Nagybirtokosokértekezlete a belső kölcsön ügyében

A *belső állami kölcsön* jegyzésébe a pénzügyintézeteken, az iparvállalatokon és a biztosító intézeteken kívül bekapcsolódott a magyar mezőgazdaság is. A *nagybirtokosoknak* a kölcsönakcióba való részvételére irányuló megszervezését *Károlyi Gyula* gróf volt miniszterelnök vállalta, aki maga tekintélyes jegyzéssel — *egy millió pengővel* — vesz részt a kölcsön előteremtésében. *Károlyi Gyula* gróf a kölcsönakcióban résztvevő nagybirtokosokat értekezletre hívta egybe. A meghívottak közül több mint negyven birtokos jelent meg az értekezleten. *Károlyi Gyula* gróf megnyitó beszédében ismertette a kölcsönmozgalom lebonyolításának módozatait, majd *Imrédy Béla* pénzügyminiszter adott kifejezést annak a kérésének és reményének, hogy a nagybirtokos-osztály az előirányzott keretekben fog résztvenni a belső kölcsön jegyzésében. *Prónay György* báró, majd az *Esterházy-uradalom* igazgatója s mások intéztek még kérdéseket a pénzügyminiszterhez. A másfél óráig tartó tanácskozás *Károlyi Gyula* gróf zárószavaival fejeződött be. Az értekezlet után *Imrédy Béla* pénzügyminiszter hangsúlyozta, hogy annyi megértést és jószándékot tapasztalt, hogy biztos várakozással tekinthet a helyes megoldás elé. *Örömmel állapíthatja meg, hogy a kölcsönös segíteni-akarás szelleme mindinkább áthatja a nemzet minden rétegét és ez, a jövőt illetően, a legjobb reményekre jogosít*.

hogy e kívánsága meddő maradjon, ha a békét nem kísérné az igazság.

Mussolini ezután emlékeztet arra, hogy már 1928-ban kijelentette, hogy nincs örökéletű szerződés, mert a világ mindig mozog. A közelmúltban a törökökre kényszerített *sevresi szerződés* igen rövid életű volt. A népszövetségi alapokmány is elveti a békeszerződések márványszerű mozdulatlanságának tanát és megengedi a revízió lehetőségét. *A békeszerződés nem az isteni igazság alkotása, hanem emberi értelem műve. A békeszerződések emberi alkotások lévén, tökéletlenek, de javíthatók.* Súlyos bonyodalmakat lehetne elkerülni, ha a békeszerződések szükséges megváltoztatásával friss levegőt juttatnának a békének.

Olaszország politikája ebben a keyes kérdésben — fejezi be Mussolini — mindig következetes és határozott volt. Ezt a revíziót, melynek célja egy új szerencsétlenség elhárítása, a Népszövetség segélyével kell megvalósítani, ahogy azt a népszövetségi alapokmány előírja. A revízió ellenségei a népszövetségi szellem ellenségei. A Népszövetségnek nem az a hivatása, hogy pusztán fenntartsa az 1919. évi szerződéseket, hanem az, hogy a népek közötti felső igazságot biztosítsa. Ha a Népszövetség nem mer ezzel a kérdéssel a kellő időben és a szükséges óvatossággal szembenézni, sorsa meg van pecsételve.

Mussolininak ez a nagyhatású és nagyjelentőségű tanulmánya a kísántánt „ötödik nagyhatalma“ ellen a legnagyobb hatalom: az igazság hadseregét vonultatja fel. Semmi okunk nincsen kételkedni abban, hogy végül is az igazság fog ebből a küzdelemből győztesként kikerülni.

A német alkotmány megváltoztatása

Közismert dolog, hogy Németország tulajdonképpen számos külön-külön állami életet élő állam önkéntes szövetezéséből jött létre. Hitler nemzeti forradalma most egy tollvonással, egyetlen törvénnyel új rendet teremtett: megszüntette az egyes államok külön államiségát, birodalmi tartományokká nyilvánította azokat és birodalmi helytartókat állítva élükre. Hitleréknek ez a cselekedete, melyet már sok német politikus óhajtott, de egy sem mert eddig megcselekedni, kétségtelenül hozzá fog járulni a német birodalom egységének és külpolitikai súlyának emeléséhez.

Ujra Rómába . . .

Alig pár hete, hogy az angol miniszterelnökkel az élén a különböző nemzetek vezető politikusai sorra látogattak el Rómába, hogy Mussolinivel tárgyaljanak az égető világpolitikai kérdésekről. Most újra Rómába néznek a figyelő szemek. Rómába új poli-

tikai vendégek érkeztek: a német alkancellár Papen és Göring német miniszter, majd pedig az osztrák kancellár, Dollfuss. Római tartózkodásuk idején valamennyien felkeresték Mussolinét, tárgyalásaikról azonban még nem érkezett hír.

Az angol miniszterelnök Amerikába utazik

MacDonald angol miniszterelnök az angol parlament husvétii szünetjét az Északamerikai Egyesült Államok fő-

városában, Washingtonban akarja el-
tölteni Roosevelt elnök meghívása folytán. MacDonald látogatásának jelentőségét fokozza, hogy a világgazdasági értekezlet előkészületeivel kapcsolatban Roosevelt elnök Franciaországot, Olaszországot és Németországot is felhívta, hogy küldjenek gazdasági bizottságokat Washingtonba, sőt Roosevelt elnök kész bármely állam képviselőit fogadni és velük a világgereskedelem föllendítéséről táncskozni.

Terv, mely 26 pengős buza- és 20 pengős rozsárat kíván biztosítani

Április 6-án a földművelésügyi minisztérium helyiségében gazdaértekezlet volt, amely a buza és a rozs árának problémáját tárgyalta. Az értekezleten, amelyen Festetich Sándor gróf elnökölt, megjelent a miniszterelnökség, a pénzügyminiszter és a földművelésügyi miniszter kiküldöttje s az ország minden részéből összegyűlt számos nagy-, közép- és kiscgazda.

Az elnök megnyitóbeszédében utalt arra, hogy a kormány a bolettát nem tarthatja fenn tovább, mert nincs meg rá a kellő fedezet. *A gazdatársadalomnak tehát a saját szervezkedése útján kell megteremtene a módot arra, hogy az elmaradó állami támogatást pótolja.* Ennek a tervét Ladó István ismertette. A tervezet lényege az, hogy mindazokat a buza- és rozstermelő gazdákat, akik termésük egy részét piacra viszik, *egységes terményértékesítő szervezetbe kell összefogni.* Ez a gazdák kenyérmagvaikat átveszi és így egyetlen eladóvá lesz a piacon, tehát módjában áll, hogy az árakat a boletta megszüntetése után is megtartsa azon a szinten, amely a mai liszt- és kenyérrárnak megfelel. A gazdák e közös értékesítő szerve 26 pengőt fog fizetni a gazdának azért a buzáért, amit a belföldön lehet értékesíteni, a rozsért pedig 20 pengőt. Mivel azonban mi kiviteli állam vagyunk, a külföldön eladott buzáért csak a világpiaci árat lehet megtéríteni, amit ugy oldának meg, hogy minden termelő gazda számára a kenyérmaggal bevetett terület arányában belföldi kvótát állapítsanak meg, — holdanként két métermázsról van szó, mert ez felel meg a belföldi fogyasztásnak, — amit magasabb áron vesznek át, a többit pedig kiviteli áron, sőt, ha marad nem értékesíthető buza- és rozsfesleleg is, ezt ennél is alacsonyabb áron veszik át, olyanon,

amely a feletetés, eozinálás, vagy ipari értékesítés során elért árnak felel meg.

A terményértékesítő-szerv formája szövetkezet lenne, amelynek részvegyeit a kenyérmagvakkal bevetett terület holdjai arányában egy, vagy legfeljebb két pengőben állapítandók meg. Ezt az összeget nem kell befizetni, hanem a tagoktól átvett termény árából vonják majd le, esetleg több részletben. S mivel ezen az alapon kétmillió pengőnél nagyobb alaptőke, illetve részvegy-összeg fog összegyűlni, a szövetkezet megkapja a közraktári jelleget és a warransok kibocsátásának jogát, amire a jegybank megfelelő összeget ad. Ez egyuttal a pénzügyi lebonnyolítás módját is megadja.

Ennek a tervnek sikere attól függ, hogy valamennyi gazda egyetértsen és megállapodjék az egységes eljárásban. Ha ez megtörténik és a szervezés teljessé válik, akkor ez a megoldás fölöslegessé teszi a bolettát és anélkül, hogy a liszt vagy a kenyér árát emelné, a gazdának a mai értékesítéssel szemben, a tavalyi termés alapján számítva, mintegy 60 millió pengővel emelné bevételeit.

A terv előterjesztése után élénk és széleskörű vita indult meg.

A felszólalásokra vitéz Messér Elemér és Festetich Sándor gróf válaszolt, aki hangsúlyozta, hogy — miután az iparcikkék árát nem lehet a nyerstermények árának szintjére leszállítani — a fölfelé való kiegyenlítésnek kell a módját megtalálni és erre semmi más nem alkalmas, mint a gazdák egységes összefogása.

Április hó 11-én folytatták az értekezletet; szakszerű alapossggálgal megvitatták a tervezetet és a Tiszántul termelőgazdái ugyanugy csatlakoztak hozzá, mint a Dunántul kiküldöttjei. Az értekezleten szűkebbkörű bizottságot alakítottak, melynek feladata lesz tarifális vonatkozású és a kormány hatáskörébe vágó kérdések tárgyalása. A Magyar Gazdák Terményértékesítő Egyesülete mint szövetkezet — ez az új gazdaszerv neve — reméli, hogy rövidesen megkezdheti a valóságos munkát.

MINDEN ÚJ
ELŐFIZETŐ a falusi polgár táborát erősíti!

A miniszterelnök husvétii sz6zata

A Nemzeti Egys6g Pártja április hó 12-én a f6városi klubhelyiségében értekezletet tartott, melyet pártbéd követett. Az ebéden G6mb6s Gyula miniszterelnök felszóllalt és többek közt a következőket mondotta:

— Igen tisztelt barátaim! Fel akarom használni a mai alkalmat arra, hogy minden ujságnyilatkozat helyett itt a párt előtt tegyem meg az ugynevezett „husvétii nyilatkozatomat!”

— Rádiószózatom elhangzása után a nemzet, — s ezt minden öndicsekvés nélkül merem mondani — fellélekzett, s6t nagy csendben voltak a „politikai kritikusok” is. Ez a csend azonban nem tartott sokáig. Magyar szokáshoz híven, két-három hét múlva megkezd6d6tt a kritizálás. Igazunk tudatában azonban mentünk a magunk utján. Barátaim között sokan voltak, akik kifogásolták, hogy olyan szerepre vállalkoztam, amely „lejárátasomra” alkalmas lehet. Ekkor mondtam azt, hogy a férfi nem azért van, hogy önmagáért éljen, ha százszor vész el, százszor kell magát feláldoznia a nemzetért, mert minél nehezebb a helyzet, annál inkább van szüksége a nemzetnek elhatározóképes férfiakra.

— Alig multak el az első hetek, már azt kezdték egyesek hangoztatni, hogy nem oldottam meg a programomat. Kifigurázták a kilencvenöt pontot, s megindult a hirtelt pesti viccgyártás, amely azonban az utolsó két hét óta feltűnően alábbhagyott. Valahogyan az volt az érzésem, hogy a politikai „besszspekulánsok” arra számítottak, hogy nem sikerül, majd, amire vállalkoztam, most pedig, hogy elmúlt hat hónap működésünk óta, az az érzésük, hogy a bessz helyett jobb a hossza spekulálniok.

— Mert nyugodt lélekkel mondhatom, hogy nem következtek be azok a dolgok, amelyekre ezek a besszspekulánsok számítottak. Az államháztartás egyensúlya megvan, infláció nincs, nincs elégtelenség szűlte politikai fellángolás, Magyarország ma a nyugalomnak mintaképe.

— Ha már most mérleget csinálók, azt kell mondanom, hogy külpolitikai vonatkozásban az elmúlt hat hónapban a revizió gondolatában, a lefegyverzés egyenjogúságának elvében és a kereskedelmi szerz6désék gondolatában bontakozott ki tevékenységünk. Öszintén merem mondani, ha nem is értük el a kitűzött célokat, de megközelítettük azokat. Magyarország politikai helyzete nem romlott, hanem javult, még pedig els6sorban külpolitikai, de gazdasági tekintetben is, s ez főként arra vezethető vissza, hogy a magyar szántó-vet6t jellemző józansággal vezettük az ország ügyeit.

— A belpolitikai mérleg az, hogy én — a kormánnyal együtt — hitelt adtam a nemzetnek, s ez a tény gyümölcsoz6d6tt az előbb említett külpolitikai helyzetben és abban a belpolitikai pozici6ban, amelyben most vagyunk. Nálunk biztosítva van a legmesszebbmen6 jogrend. Azt, amit ma Németországban csinálnak, mi elvégeztük 1919-ben, mi gyorsabb magyar temperamentummal intéztük el az ellenforradalmat.

A miniszterelnök ezután halálját fejezte ki a pártnak azért a támogatásért, amelyben munkáját részesítette, majd utalt arra, hogy az ugynevezett azonnali programnak már tulnyomó részét megvalósítottuk és a nemzeti munkaterv megvalósítása érdekében dolgozik, ugysz6lván éjjelnappal, az egész kormányzati apparátus. Mi munkát ígértünk, s ezt be váltottuk: most tavasszal lendülettel indul neki mindenfelé a magyar munka. Választójogot követelnek. Erre azt mondom, nem a választójog a fontos, az élet fontos, az, hogy élet, fejlődés, munka legyen. Amikor minden rendben lesz, amikor a Háznak törvényesabta mandátuma lejár, akkor, amint már bejelentettem, be fogom terjeszteni a titkos választójogról sz6ló javaslatot.

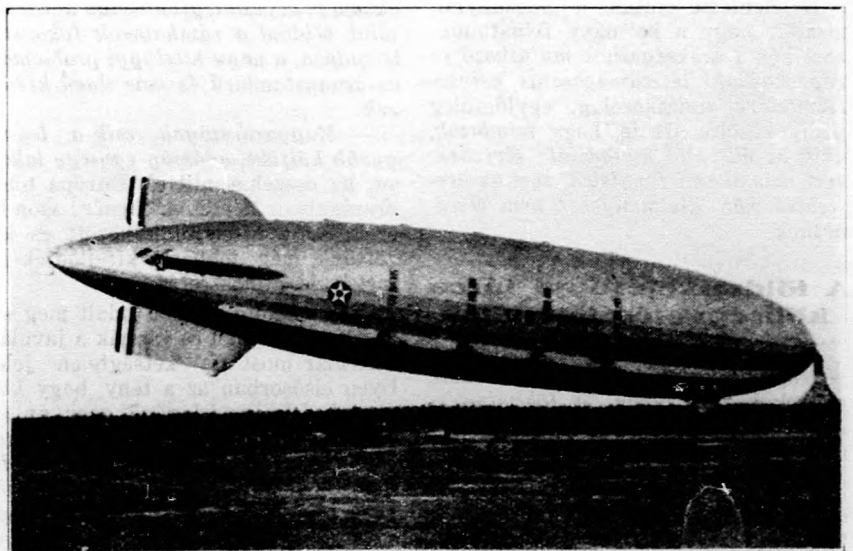
— Els6 hathónapi munkánk mérlege aktív s így jellemezhetném politikai szempontból a helyzetet: az előmunkálatokat megtettük, a további munkák jellege reformjelleg lesz. Tudjuk mindnyájan, hogy közigazgatásunk ma már ósdi, s annak szellemét és szerkezetét fel kell frissíteni, hogy a kor követelményeinek megfeleljen. Tudjuk, hogy a legfontosabb dolog a gazdákat átmenteni a jobb

id6kre, de ezt nem széls6s6ges, kalandos pénzügyi politikával akarjuk tenni, hanem az érdekek harmónikus összeegyeztetésével oly módon, hogy a bajbajutott gazdákon segítségünk ugyan, de ez a segítség ne ártsen azoknak a gazdáknak, akik nincsenek elad6sodva. Hiteléletünkbe is bele kell vinni az önzetlenséget s általában sorsközösségre kell hozni minden magyart. És most remélem, a külföldi események hatása alatt, mindenki egyetért abban, hogy gazdagnak, szegénynek egy táborba kell tömörülnie, ha azt akarják, hogy eredményel folytassam megkezdett evolúciós munkámat. És akinek az Isten vagyont adott, vagy szerencsét, azoknak kötelességük most a nagylelkűség, nekik is le kell vonniok a közös nemzeti sors következményeit. Sorsközösségre sz6litom tehát az egész nemzetet. Felekezeti, nemzetiségi és társadalmi különbségre való tekintet nélkül egy táborban van most a helye mindenkinek. Ezt követeli a nemzetközi helyzet, de ezt követeli Magyarország történelmi hivatása is!

Amikor a miniszterelnök beszédét befejezte, lelkes éljenzés töltötte be a termet. A jelenlév6k percekig tartó, szűnni nem akaró tapsban részesítették a miniszterelnököt.

Amerikai magyarok érkeznek husvétra Budapestre

A németországi Bremen nevű Norddeutscher Lloyd luxushajón nagyobbszámu magyar társaság érkezett Európába Goydich István vezetésével. A társaság hosszabb husvétii látogatásra érkezett és els6sorban Budapestet akarja meglátogatni.

A világ legnagyobb kormányozható léghajója, az amerikai „Acron”, mely a legénységgel együtt a tengerbe veszett.

41 millióval csökkentette a kormány az állami költségvetést

A képviselőház április 7-iki, pénteki ülésén terjesztette be Imrédy Béla pénzügyminiszter az 1933—34. évi állami költségvetést nagy beszéd keretében. A pénzügyminiszter exozéjában többek közt a következőket mondta:

— A múlt évi költségvetéssel szemben 41.3 millió pengős megtakarítást értünk el, a költségvetés végösszege pedig 764.9 millió pengő. Ha pedig sikerülni fog a külföldi adósságok szolgáltatása tekintetében a tavalyi eredményt elérni, akkor mindössze 715 millióra tehető az új költségvetés végösszege. Az állami költségvetésben a személyi járandóságok előirányzata 259.2 millióval, a dologi és átmeneti kiadások 201.4 millióval, a nyugellátás összege 135.6 millióval és a beruházások összege 19.2 millió pengővel szerepel. A pénzügyminiszter ezután összehasonlításként megemlítette, hogy amíg egy lakosra eső közteher Németországban 229, Ausztriában 181, Belgiumban 179, Svájcban 110, Csehországban 114 pengő, addig Magyarországon egy-egy lakosra általában 87 pengő teher esik. A két millió fővel kevesebb lakosságú Ausztriának 59 százalékkal nagyobb az állami költségvetése, mint a most benyújtott magyar költségvetés.

— Költségvetésünk legsúlyosabb terhe a nyugdíjasok ellátásának összege. Ha a trianoni nyugdíjterhek nem nehezednének az országra, nem volna szükség további redukcióna és nem volna nehézsége annak sem, hogy a külföldi államadósságaink tekintetében eleget tegyünk kötelezettségeinknek.

Bejelentette ezután a pénzügyminiszter, hogy a kormány felhatalmazást kér a szükségesnek mutatózó és végrehajtható létszámcsökkentés keresztülvételére vonatkozólag, egyidejűleg pedig közölte azt is, hogy mindazok, akik az államtól nyugdíjat élveznek, sem más állami forrásból, sem az üzemeiktől más illetményeket nem élvezhetnek.

A földművelésügyi tárca költségvetését emelték

Részletesen foglalkozott ezután a pénzügyminiszter az egyes tárcaikkal, melyek közül csupán a földművelésügyi tárca költségvetése emelkedett, míg a többi csökkent.

— A földművelésügyi tárcanál 50 ezer pengőről 158 ezer pengőre emeltük a növényvédelmi szolgálat megszervezését. Ugyancsak emeltük az agrobiológia, a talajvizsgálat és a műtrágya kísérletezésére szükséges ösz-

szegeket, a vetőmag, a burgonya és buzanemesítés kísérleti céljaira szánt összeg pedig 570.000 pengő helyett 880.000 pengő lett. A földművelésügyi minisztérium költségvetésénél a leg-súlyosabb problémát a telepítés jelenti, mert ez kétségtelenül nagy anyagi eszközöket kíván meg. A kormány szándéka, hogy ennek megkönnyítése céljából megengedje a régebbi adóhátralékoknak földbirtokban való törlesztését, de ez nem jelenti még természetesen a megoldást.

— Az állami bevételi oldalon az egyes tételek megállapításánál szintén figyelembe kellett venni a gazdasági helyzetet. Ennek eredményeként a tavalyi költségvetéshez viszonyítva az adó- és tárcabevételek 53.4 millió csökkenést mutatnak. Az állami üzemeknél a legnagyobb takarékoság ellenére is a költségvetési előirányzat kiadási végösszege több, mint tavaly volt. Az államvasutak hiánya 61.818, az állami gépgyárak hiánya 12.713 millió pengő, a selyemtenyészés hiánya pedig 225 ezer pengő. Az állami üzemek összes hiánya 64.1 millió pengő.

A javulás jelei

— Az átmenetileg jelentkező hiányok tulajdonképpen nem olyan nagy jelentőségűek. A költségvetés kulcsa az általános gazdasági helyzetben rejlik. Két olyan tünet van, amelyből a gazdasági helyzet javulására lehetne következtetni, ha ezt a világpolitikai helyzet lehetővé tenné. Az egyik tünet az, hogy az áresések nagyjában megálltak, a másik pedig az, hogy egyes országokban töke-bőség mutatkozik. A javulás alapfeltétele azonban, hogy megoldódnak az akadályt képező legfontosabb kérdések mint például a vámhatárok fokozatos lebontása, a nagy hitelügyi problémák, az aranystandard és más ilyen kérdések.

— Magyarországon esik a legnagyobb külföldi adósság egy-egy lakosra, ha összehasonlítjuk Európa többi országaival. Mindezek ellenére azon lesznek, hogy hitelezőink között és közöttünk még jobban kifejlődjék a megértés atmoszférája.

— Az alkotó munka indult meg ebben az országban és vannak a javulásnak már most is kétségtelen jelei. Ilyen elsősorban az a tény, hogy külkereskedelmi mérlegünk enek az évek első két hónapjában jelentősen jobb, mint tavaly ugyanebben az időben. Ez szinte egyedülálló jelenség egész Európában és bizonyítja, hogy a kormány gazdasági politikája helyes volt. Valutáris politikánk is helyesnek bizonyult, azt pedig a leghatározottabban kijelenthetem, hogy pénzügyi té-

ren semmiféle kalandba bocsátkozni nem fogunk.

Kamatkedvezmény a gazdáknak

Ezután felsorolta a pénzügyminiszter azokat az intézkedéseket, amelyekkel a hitelélet helyzetének további enyhülését fogja elérni a kormány. A mezőgazdasági hitelügyi bizottság már néhány hét óta dolgozik és munkája eredményeként a közeljövőben rendelet fog megjelenni. A rendelet értelmében kamatkedvezményben részesülnek azok a gazdák, akiknél a kataszteri tiszta jövedelem a 15 aranykoronát meghaladja és ez a kamatfelengedés két és fél százalék lesz. Összegeztülleg 12 millió pengős könnyítést fog ez jelenteni a mezőgazdaság számára. Az adóhátralékok rendezéséről komoly tárgyalások vannak folyamatban. A boltarendszer pótlása is tárgyalás alatt áll. A mezőgazdaságnak elsőrendű érdeke, hogy ipari fogyasztópiac álljon rendelkezésére.

A pénzügyminiszter beszédét a következő szavakkal fejezte be:

— Emelt fővel állok itt. Lépésről lépésre kellett haladnunk és elismerem, hogy ezért eddig minden lassan történt. Badarság volna azonban azt kívánni, hogy meredek sziklán zerge módjára ugráljunk. Erős reményünk van arra, hogy a meredek sziklafal megmászása sikerülni fog és közeledünk azokhoz az ideálokhoz, amelyek a nemzeti munkatervben leszögezve vannak.

A képviselőház, beszéde után, percekig lelkesen ünnepelte a minisztert.

A Ház legközelebbi ülését május hó 2-án, kedden délután 5 órakor tartja.

A német önellátási törekvések

A német hivatalos körök minden erővel a mezőgazdasági téren való autarkia (önellátás) megvalósítására törekcszenek. Ez az igyekezetük azonban egyelőre nem sok reménnyel kecsegtet, ha a mezőgazdasággal foglalkozó lakosság statisztikáját vizsgáljuk. Mig 1882-ben a lakosság kerek 40%-a foglalkozott mezőgazdasággal és 35%-a az iparban heizelkedett el, addig az 1925. évi népszámlálás adatai szerint a mezőgazdasági lakosság százaléka 23-ra csökkent, az ipari pedig 41.3%-ra emelkedett, vagyis ez utóbbi majdnem kétszerese a mezőgazdaságban foglalkoztatottaknak. Ez az arány arra enged következtetni, hogy míg az ipar nagyarányu fejlődésnek indult, addig a mezőgazdaság az iparral szemben visszaesett.

Öregedő egyéneknek, ha az erek meszesednek, „IGMÁNDI”-val segíthetnek s éveikkel tovább élhetnek.

Az Igmándi vas- és kalciumkészítmény az erek tisztaságát biztosítja.

Hasznos tudni

mindazoknak, kik az ártalmatlan és tisztán természetes hashajtó ásványvizek iránt, nagyobb bizalommal viseltetnek, hogy

Schmidthauer

Igmándi keserűvize

hatékony forrás-sókban egész Európa leggazdagabb ilyenű ásványvize. Rendszerint már kisadag: $\frac{1}{4}$, vagy $\frac{1}{2}$ pohár elegendő, miáltal a nagyobb mennyiségek fogyasztása feleslegessé válik, tehát gazdaságilag is viszonylag a legolcsóbb.

GPU-ügynökök karmai közt...

Milyen eszközökkel dolgozik az orosz politikai rendőrség?

Ime, egyetlen eset a tengerek közül:

Néhány esztendővel ezelőtt, amikor az orosz szovjetköztársaság fontos külpolitikai tárgyalásokat folytatott a Balti-tenger mentén fekvő apró államokkal, Észtországgal és Lettországgal, Ado Birk volt Észtország oroszországi, moszkvai konzulja. A tárgyalások már hónapok óta eredmény nélkül folytak, mert Ado Birk olyan lelkiismeretes meggyőződéssel védelmezte hazája érdekeit, hogy az orosz diplomaták képtelenek voltak megállapodásra jutni vele. A szovjetpolitika erre — miután egyenes uton nem volt képes eredményt elérni — a kommunista titkosrendőrséget, a hírhedt GPU-t kapcsolta bele a dolgaiba.

A legszebb leány a GPU szolgálatában

A GPU az a szervezet Moszkvában, amin az egész vörös uralom nyugszik. Ez ugyan megvolt már a cári Oroszországban is, de még akkor sem rendelkezett olyan hatalommal, mint a vörös Moszkvában és főleg az eszközök megválogatásában sokkal, de sokkal elővigyázatosabb volt. A cári Oroszország politikai rendőrsége megelégedett azzal, hogy a készülő összeesküvéseket leleplezze, a bűnösöket azután a törvényes hatóságok kezére adta. A GPU azonban nemcsak nyomoz, hanem ítélkezik is, az ítélete pedig igen egyszerű. Azzal az egy mondatdal fejezhető ki, amit 1919-ben mi is megtanultunk: *egyszerűen ajándékba küldi az áldozatot.* Oroszországban mindenki tudja, hogy a GPU titkos kémei, besugói mindenütt ott vannak: minden gyárban a munkások között, minden hivatalban a tisztviselők között, azonkívül a szállodákban, a pályaudvarokon, mindenütt, ahol több ember van együtt és egy GPU-ügynök besugása tökéletesen elegendő arra, hogy egy embert elveszejtessen.

A GPU ügynökei között igen sok

nő van, szép fiatal leányok, akik kitűnően értik, hogyan kell a férfiak fejét elcsavarni és a szerencsétlen áldozatot odajuttatni, ahová a megbízók kívánják. Közülük a legszebb és legkegyetlenebb Julie Kera volt, s mikor a GPU a külügyi népbiztosságtól azt az utasítást kapta, hogy Ado Birk ügyében közbelépjen, Julie Kerát szemelték ki arra, hogy az észt konzult a lejtőre vigye. Okuk volt arra, hogy éppen egy szép leányt választottak ki erre a munkára, hiszen a Moszkvában tartózkodó külföldi diplomatákról a politikai titkosrendőrség feljegyzéseket készített és Ado Birk neve mellett az a megjegyzés szerepelt, hogy a női bájok iránt felette fogékony.

A cél az volt, hogy a leány a konzult csábítsa el és valami olyan megdöbbentő lépésre késztesse, ami miatt kormányának bizalmát elveszíti.

A GPU elég hatalmas volt ahhoz, hogy Ado Birk gépirókiasszonya éppen ebben az időben egy jobb álláshoz jusson, úgy hogy a konzulnak más titkárnő után kellett néznie. Az állásra jelentkezők között mindjárt feltűnt Birknek a szép Julie Kera, s azután már csak tessék-lássék foglalkozott a többi jelentkezővel, ugysis tudta, hogy ezt a leányt fogja felvenni.

A dolog ezután úgy ment, ahogy azt a GPU kifőzte. A konzul udvarolni kezdett szép titkárnőasszonyának, de Julie Kera udvariasan bár, de határozottan távortartotta magától a férfit, aki napról-napra szerelmesebb lett. A leány azonban sejtette vele, hogy tetszik neki és valami titokzatos oka van annak, amiért nem akarja meghallgatni. Ez természetesen még jobban izgatta Ado Birket és addig faggatta a leányt, amíg végre ez bevallotta, hogy ellenforradalmár, tagja a Legenda nevű orosz ellenforradalmi szervezetnek és attól fél, hogy ha a konzul vele közelebbi kapcsolatba ke-

rül, a konzul élete is veszélybe kerülhet. Ado Birk ekkor már sokkal szerelmesebb volt, semhogy a józan megfontolás visszatarthatta volna. Tovább udvarolt a leánynak és végre elnyerte barátságát és ezzel a konzul végérvényesen belegabalyodott a szovjet által szőtt hálóba.

Julie Kera ezután, mint afféle szerelmes kislány, mindent elmondott barátjának a Legenda titkos terveiről, ezzel szemben Birköt is feltétlen bizalmat követelt, mondván, hogy szerelmeseknek nem lehetnek titkaik egymás előtt. Szegény Ado Birknek sejtelve sem volt arról, hogy a Legenda olyan titkos ellenforradalmi szervezet, amelyet a GPU maga alapított, azért, hogy az ügynökei erre való hivatkozással begrathassák áldozataikat és országának minden államtitkát elmondotta a leánynak. De ez nem volt elég. Julie Kerának igényei is voltak, szép ruhákat, ékszereket kívánt és a konzul a fülig szerelmes ember vakságával minden kívánását teljesítette, holott tudta, hogy a vagyona és a jövedelme nem elegendő ehhez. Csakhamar nyakig uszott az adósságokban, s amikor egyszer erről panaszkodott a leánynak, az ártatlanul azt a tanácsot adta neki, hogy mint ész konzul kössön olyan üzleteket, melyekkel könnyen vagyont szerezhethet. Szóval országa kárára panamázzon, s Ado Birk erre is hajlandó volt.

A GPU azt is tudta, hogy az ész konzul és a beosztott katonai attasé (külpolitikai küldetéssel megbízott katonatiszt), Kursk, a lehető legrosszabb viszonyban vannak egymással és Kursk mindent elkövetne, hogy Birknek árthasson. Most tehát azzal bízták meg a leányt, hogy ezt az elenségeskedést szítsa. Julie Kera tehát arról kezdett Birknek panaszkodni, hogy Kursk állandóan szerelmével üldözi, Kurskot pedig arról értesítette, hogy milyen meg nem engedett üzleteket bonyolít le a konzul.

Hazaárulás . . .

A katonai attasé első dolga természetesen az volt, hogy jelentette a dolgot az észti vezérkarnak és kérte Ado Birk visszahívását. Amikor az észti külügyminisztérium parancsa megérkezett Moszkvába, amely Ado Birket személyes jelentéstételre Észtország fővárosába, Tallinba idézte, Julie Kera rábeszélte a konzult, hogy ne utazzék haza, mert otthon az életére törnek, hanem költözzék el a palotából és helyezkedjék az orosz külügyi népbiztosság védelme alá. És Ado Birk megfogadta ezt az észtelen tanácsot.

Az orosz külügyi népbiztosságnak most már könnyű volt rávenni Ado Birket arra, hogy a nagy orosz újságokba cikkeket írjon saját hazája ellen. Hatalmas összeget ígértek neki ezért, s miután a szerencsétlen látta, hogy a követségen teljesen elrontotta a dolgát, hiszen már az utódját, Laretei konzult is kinevezték, megírta a kívánt cikkeket. Világbotrány volt ez annak idején és az orosz külügyi népbiztosság el is érte a célját. Ado Birk légből kapott „leleplezései” annyira befolyásolták a tárgyalások menetét, hogy Laretei konzul kényre-kedvre ki volt szolgáltatva az orosz diplomatáknak és kénytelen volt követeléseiknek engedni.

Ado Birk ezzel eljátszotta szerepét: anyagilag és erkölcsileg teljesen tönkrement és most már nem volt reá szüksége a GPU-nak. A megígért pénz természetesen sohasem kapta meg, egy fillér nélkül kóborolt Moszkva utcáin, de a GPU-nál még arra is figyelmeztették, hogy nem vállalnak felelősséget életének biztonságáért sem.

Mit tehetett volna egyebet, kényte-

len volt jelentkezni Laretei konzulnál és kérte, hogy mint észti alattvalót küldjék haza a követség költségén. Inkább az észti bíróság elé akart állni, mint hogy Moszkvában éhen pusztuljon, vagy orgyilkos végezzen vele.

Ado Birk ekkor még nem is sejtette, hogy a szép Julie volt az, aki tönkretette. Azt hitte, hogy a leányt is letartóztatták és az is éppen olyan áldozata az orosz titkosrendőrségnek, mint jómaga.

Alig ért az észti határra, letartóz-

tatták és bíróság elé állították. Az ügyész — jogosan — hazaárulással vádolta, az ítélet azonban meglepő volt: Ado Birket felmentették. Ugyanis hitelt adtak a megtévedt ember tőredelmes vallomásának és a GPU áldozatát, aki ugyanis egész vagyonát, hivatalát, mindenét elvesztette, nem akarták még jobban megbüntetni.

Csak évek múlva, egy GPU-kém hátrahagyott feljegyzéseiből derült ki, hogy milyen szerepet játszott Julie Kera Ado Birk szomorú történetében.

Azt olvassuk...

AZT OLVASSUK, hogy a MÁV tulajdonában levő vagyontárgyak tényleges és névleges befektetési tőkéje 1932 június hó 30-án 1 milliárd 883 millió pengő volt. Az 1931 július hó 1-től 1932 június hó 30-ig terjedő üzletévben a MÁV hiánya 38 millió pengő volt.

AZT OLVASSUK, hogy a magyar mezőgazdaságot terhelő adósságok összes kamatterhe, ami 1931-ben még 225 millió pengőt tett ki, az időközben végrehajtott kamatcsökkentések révén évi 146 millió pengőre esett. Ez azt jelenti, hogy a mezőgazdasági tartozások kamatterhe két év alatt 35 százalékkal apadt.

AZT OLVASSUK, hogy a magyar mezőgazdasági termékek árindexszáma 1927 óta 1932 december hó végéig 47.3 százalékkal hanyatlott, míg a mezőgazdasági üzemanyagok és szűkeleti cikkek beszerzési költsége csak 11.6 százalékkal olcsóbbodott. A mezőgazdaság reális vásárlóereje tehát 1927-hez képest közel 40 százalékkal zsugorodott össze.

AZT OLVASSUK, hogy a lefolyt tizenhárom évben az Északamerikai Egyesült Államokban kibocsátott 50.000 millió dollár névértékű különböző külföldi államkölcsonök és értékpapírok fele teljesen értéktelenné vált.

Két és egynegyed millióért vásárolt a külföld a mezőgazdasági kiállításon

Az Országos Magyar Mezőgazdasági Egyesület tenyészállatvásárára a külkereskedelmi szolgálatot a Magyar Királyi Külkereskedelmi Hivatal látta

el. A tenyészállatvásár az idén először terjesztette ki a vásári keretet szélesebb alapokra s a lebonyolított üzletkötések végösszege 2,227.001.54 pengő volt, mely cikkek szerint a következőképpen oszlott meg: állatok 235.260 P, ágytoll 150.309 P, kikészített báránybőr 48.000 P, nyers báránybőr 49.544, liszt 71.685.60 P, kicsontozott állati szarvak 9.702 P, nyers nyulbőr 101.850 P, gyógynövények 9.711 P, vetőmagvak 147.240 P, cirokszakáll 98.999 P, állati enyv 122.200 P, tojás 149.384 P, keserűvíz 69.246.94 P, zsír 273.000 pengő, egyéb hentesáru 17.482 pengő, élő baromfi 108.000 pengő, lőtt vad 36.450 P, mosott nyers sertésszőr 173.000 P, paprika 1.938 P, tejtermékek 246.000 P.

A kivitel Anglia, Csehország, Dánia, Jugoszlávia, Hollandia, Németország, Norvégia, Lengyelország, Spanyolország, Észak Amerikai Egyesült Államok, Svájc, Svédország, Ausztria, Románia, Egyiptom és Danzig felé irányult.

Husvétii felvonulás a németországi Thüningiában.

HUSVÉT 1933

KITARTÁS!... GYŐZÜNK!

Hullnak rozsdá-marta levelek,
Peregnek átokterhes napok,
A nagy vértragédia után
Liliommal kötözzük egymást
Kesergő magyarok.

Arcainkon csillogjon szent fény,
Legyen szebb ez a véres világ,
Füdjünk a nap bibor tüzében
S jobb kezünkben legyen kard és a
Balban liliumág.

Ez a század nagy csodákat rejt,
A felhők oszladoznak fölöttünk,
A szíveink erős, páncéltankok,
Bennünk törhetetlen az élet:
Csak kitartás! — győzünk!

Hullnak rozsdá-marta levelek,
Hátunk mögött százezer halál,
Utunk fájdalmas csillaghullás,
Nyomunkban kín-tenger hömpölyög
És egy keresztfa áll.

Dicsfény ránk nagyon ritkán ragyog,
De most — látom — felénk közeleg,
Nemsokára bőven szórja ránk
A tündöklő, szent, kék azúrról
Egy szép anygalsereg.

Nem veszhet kárba az a sok vér...
A fájdalom egy nagy óceán,
Ragyogjon ránk a boldog békefény,
Béke vonjon ránk glóriát a
Sok szenvedés után.

E század nagy csodákat rejt,
Peregnek átokterhes napok,
A nagy vértragédia után
Liliommal kötözzük egymást
Kitartó magyarok.

Irta: KÁPOSZTA FERENC.

A testvérharangok.

Az öreg harangok, a régi magyar harangok az Alföld nagy pusztáinak mélységeiből andalítóan beszélgetnek szent hangjaikkal. Magukhoz vonzzák a végnélküli életet fáradt utasait. Az egymás szeretetének hirdetői ezek a szent magyar harangok — miként az Alföld kis pacsirtája sem énekel másról... Maga a félrevert harang sem a gyülölködést bögi. Riadozó szavával az édes otthon, a szülővárost fenyegető veszedelmeket kiáltozza, hogy ébredjen, sorakozzék a védelemre mindenki!... Azután az ünnepi hívószózatok, majd a gyász siró zengési — mind a város büszkeségévé emelik a

harangot... A ceglédi harangok is éppen ilyen édesszavu, a lélekbe mélyedő harangok voltak mindenha. A hatalmasabb, mélyebb szavu harang — a két felekezet harangjai közül — mégis csak a kálvinista atyafiak nagyharangja volt; noha azért a ceglédi katolikus atyafiaknak sem kellett szégyenkedniök a harangjuk miatt. A legfőbb, legnemesebb értékük mindamellett az volt, hogy itt, Cegléden, sem a kálvinisták, sem a katolikusok harangjai nem kétfelé húztak... Nem egymás ellen öltögették isteni dallamokkal teljes ércnyelvüket. A város kétféle felekezetű lakosságának összetartó lelkeiből beszéltek a ceglédi nagyharangok... Az időben Dobos János nagytiszteletű ur, a ceglédi református magyaroknak remek magyar imádságokat szerző papja mindig felfigyelt, ahányszor sirni kezdett a katolikus atyafiak kis lélekarangja, amikor pedig nagygyászra kezdtek harangozni a katolikus atyafiaknál, megtudakolta mindig nagytiszteletű Dobos János:

— Ugyan, vajjon kinek harangoznak? Kit bucsuztatnak odaát?...

— Hát az öreg Túry Józsefné asszony halt meg, kérem! — Buzgó katolikus asszony, félegyházi kiskun nagyaszony volt az öreg Túryné, s szívből fohászkozott érte egyet a ceglédi reformátusok imádságos papja, s szeliden szólt:

— Esmértem... Istenhívő, hazát és fajtát szerető derék magyar asszony volt az öreg Túryné... Huzátok meg hát ökegyelme végtisztességére is a mi nagyharangunkat! — Viszont a nagyságos és főtisztelendő öreg Makáry István apátplébános ur is gondosan megjegyezte, ha valamelyik jelesebb ceglédi magyar kálvinista polgár, avagy polgárnő elhunyt...

— Ismertem, jól ismertem nemzeti Bartha Gergely presbiter uramat! — szólt a gyönyörű megjelenésű katolikus főpap. — Igazán derék, nagyszerű magyar ember volt... Ez érdemesnek bucsuztatójául is huzátok meg a nagyharangot! — És a ceglédi református és a ceglédi katolikus nagyharangok ekként örömben és gyászban testvérileg mindig összemuzsikáltak. A hivek szerették, becsülték egymást. Nehéz, fekete posztó Kossuth-kalapjukkal kölcsönösen megsüvegelték papjaikat. Nem féltékenykedtek a papok

sem egymásra. Összejártak. Másfelekezetű barátjaik családi körét is felkeresték. Az aranyszáju Dobos János gyönyörű imáit és prédikációit meghallgatni a katolikus atyafiak elmentek a kupolás fehér ceglédi református nagytemplomba... És amidőn — a fehér csontnyelű, fekete ébenfapálcás — Makáry apát a nagymisénél a „praefatio“-t, az előfohászkozást énekelte Gregoriánus-módon, a kálvinista atyafiak is tömegestől tódultak az öreg katolikus templomba, ahol még a híres Nyújtó Pál református iskolai igazgatónak is szerep jutott A passio-játék alkalmával mindig Nyújtó Pál, a kiváló mélyhangú kálvinista tanítóember énekelte Krisztus szerepét a katolikus öregtemplom kórusáról... Senki nem kifogásolta ezt, sőt a büszke kálvinista presbiterek nagyratartották, hogy nekik még ilyen tanítójuk is van, aki gyönyörű énekhangjával imhol ki-segítheti a katolikus atyafiakat... A ceglédi kálvinistáknak a délceg főpapi megjelenésű Makáry István apát-ról is megvolt a jó vélekedésük:

— Olyan igazi magyar pap ez a mi főtisztelendő urunk, hogy bármelyik felekezet boldogan vállalhatná ige-hirdetőjéül az ilyen papot! — Makáry István apátplébános urnak nem is volt soha összezőrrenése sem a hiveivel, a kálvinista atyafiakkal sem... A jólélek és őszinte magyar Makáry István mindössze a váci püspökkel került egyszer később kényes helyzetbe... Makáry István már rég' gurlai címzetes apát volt akkor, amikor az igen büszke és méltóságára igen rátarti Schusztér Konstantin ur ökegyelmessége elnyerte a váci püspökséget. Szó sincs róla, az új püspökhöz tisztelgésre elmenni illő dolog... Csakugyan tengersokan felkeresték Konstantin püspököt. Makáry apát azonban nem szokott soha törleszkedni, azért a váci hódolásra sem ment el. Hiába hódoltak olyan tengersokan, az éleszemű Konstantin püspök észrevette és megjegyezte, hogy egyedül a ceglédi plébános nem jött el... Kimaradt a tisztelgők sorából... Egyszer azután — valami hivatalos ügyből kifolyólag — mégis csak fel kellett menni a püspöki udvarba az öreg ceglédi apátplébánosnak...

— Még nem volt szerencsém az apát urhoz?! — mondá finoman kihegyezett szóval az ölestermetű, büszke,

nagy váci püspök. A gyönyörű szál magyar Makáry István apát sem volt hitványabb növésű püspök uránál, hát szemébe nézhetett a püspöknek és ami magyar lelkében benne volt, mindjárt őszintén ki is mondta az öreg gurlai apát:

— Hát, kérem! . . . Én már nem szeretek tisztelni . . . Mert én már úgy sem várok semmit! . . . Tetszik tudni! . . . — A „hát, kérem“ és a „tetszik tudni“ kifejezés szavajárása volt az öreg Makáry főúrnak; node Konstantin püspök sem intézett több kérdést Makáryhoz . . . Szomorú véget, hogy az ilyen őszinte, magyar jellemek lassanként elmultak és hogy a ceglédi kálvinista és ceglédi katolikus atyafiak régibb nagyharangjaihoz hasonlatos testvér-harangokat sem igen találunk ma már.

MÓRICZ PÁL

A Kossuth-nóták változatai

Ezekben a nehéz időkben, amit a sorsharag és saját bűneink reánk mértek, lélekderítő elmerengeni egy hívőbb, lelkesebb magyar-kor édes muzsikáján. 1870-ben még élt Kossuth Lajos s az „Országos Honvéd Nap-tár“ ugyanez évi évfolyamában szedte össze, adta közre valaki a nép atyjáról, a száműzött, az olaszföldön még élő Kossuth Lajosról az időtájt dalolt és ismert Kossuth-nóták változatait. Mindezeket, a magyar nép lelkéből fakadt, gyújtó dalokat érdekesnek vélem megismertetni a csonka ország mai bus magyarjaival; hiszen következnek mindenütt olyan hazafias öszszejövetelek és ünnepek, melyeken Kossuth Lajosról emlékezni, a Kossuth Lajosról szerzett népdalokat énekelni, mégis a legfelemelőbb . . . Ime tehát itt vannak s olvassátok a bizakodó, vágyódó, mégis bánatos szép magyar Kossuth Lajos-népdalainkat! . . .

I.

Kossuth Lajos az izente:
Elfogyott a regimentje!
Ha még egyszer azt izeni,
Mindnyájunknak el kell menni!

Kossuth Lajos édesapám,
Felesége édesanyám,
Én vagyok az igaz fia,
Magyarország katonája.

Kossuth Lajos udvarába,
Eltörött a lovam lába.
Gyere pajtás, gyógyítsuk meg,
Itt a muszka, szalasszuk meg!

Kossuth Lajos

turini fényképe, az 1860-as évekből.

II.

Kossuth Lajos, Kossuth Lajos!
Most az ország dolga bajos!
De csak addig lesz az bajos,
Mig visszajön Kossuth Lajos!

Kossuth Lajos nagy bujába,
Kiül a tenger partjára,
Ráborul a koronára,
Hol van a sok katonája?

Esik eső karikára,
Kossuth Lajos kalapjára,
Valahány csepp esik rája,
Annyi áldás szálljon rája!

Kossuth Lajos ablakába,
Kinyitott a piros rózsá,
Ráhajlott az egyik ága,
Ott busul az árnyékába . . .

III.

El kell menni háboruba,
Hirt fűzni szép koszoruba;
Szabadságunk koszoruja,
Nem hervad el többé soha.

Virágoskert Taljánország,
Messze vagyunk mi te hozzád,
Majd elvisz a német ingyen,
Odasegit a jó Isten.

Lesz Kossuthnak regimentje,
Lesz kard, puská, ló és mente,
Örömnapot is lesz — csak várd,
Szegény, szegény Magyarország!

IV.

Kossuth Lajos levelet irt,
Hogy a történekről vett hirt;
De nem tarja azt elégnék,
Amit adtak nemzetének.

Hiába ír Kossuth Lajos,
Hazánk dolga igen bajos!
De hiszen lesz még oly idő,
Mikor Kossuth is visszajő . . .

Kossuth Lajos iródiák,
Nem kell neki gyertyavilág!
A ragyogó csillag mellett,
Irtá ő azt a levelet . . .

Kossuth Lajos iródiák,
Megirja a haza híját;
Kimutatja, hol a baja,
Azt is, hol az orvosága . . .

V.

Beh szeretnék, beh szeretnék
Kossuthal találkozni,
Vele együtt szobájában
négy szemközt beszélni!
Megmondanám azt neki
magának:
Nagy adója, nagy bánatja van
a szegény hazának!

(Közl: mp.)

Mit mond a „Stúdió“ márványtáblája?

A kitünő magyar Rádiónek azt a budapesti, Sándor főherceg-utcai épületét, azokat a varázslatos berendezkedésű helyiségeit nevezik „Stúdió“-nak, ahol a felolvasások, színjátékok, ének- és zeneelőadások, ahol továbbá a Rádió fő-főintézői buzgólnak a vezetés, a műsor összeállítása körül. Ennek az érdekes, különleges rendeltetésű udvari épületnek a folyosóján, a falon egy aranybetűs, fehér márványtábla is szembetűnik. A legszebb, legtömörebb magyar rádióverset, a népszerű költő Gyula-diák (vitéz Somogyváry Gyula rádióigazgató) remekül jellemző költeményét ebbe a jelképül szolgáló márványtáblára vésték, így hangzik:

Csak hang vagyok,
Csak szikragondolat,
Millió mérföld —
Nékem pillanat.
Atyám a villám:
Pusztit, öldököl,
De engem markol
Emberi ököl.
S most hordom szét
Hűséges szolgamód
A magyar dalt,
A tudást és a szót,
Hogy akit sorsa
szétszórt, szétzavart:
Egybeforasszak
Minden szál magyart!

A VASÁRNAP
TANÁCSADÓJA

minden ügyben utbaigazit

A szegedi régi husvét

A husvét Szegeden is mindig szép, vidám magyar ünnep volt. A „*kókönyű*”-nak nevezett nagy tál, vagy kosár főtt tojással, füstölt sonkával és kalácsal már korán igyekeztek sorba állani a templom elé. A mise végeztével azután a pap itt szentelte végig a husvétit sonkát, s a szentelt ételmisszerekből valamennyi rész nekik is jutott. Husvét másodnapján Szegeden is „*locsolódtak*”. Azzal tartották, hogy akit meg nem locsolnak, „*rühes*” lesz, vagy egyéb *kiütéseket* kap az év folyamán. A locsolódás egyébként a régi hagyományokkal, a *viztisztelet* ősi szokásával függ össze... A locsolódók azelőtt „*börsönnyel*” szép *pirosra* festett tojást kaptak, amelyre a hozzáértő asszonyok annakidején ákombákomos virágokat, madarakat, vagy egyéb más figurákat karcoltak. Husvét keddjén a *leányokra* került a locsolódás sora, mivel pedig a tüzről pattant szegedi leányok sohasem voltak alamusziak, éltek is a jussokkal. A *leányok locsolódása* egész hétig tartott, s bizony-bizony a legényeknek a vizesköcsöggel, sajtárral alaposan vizsgálta is adták a kölcsönt — régebben.

Az eke meg a borona

Az eke elvégezte nehéz munkáját, felhasználta a földet. Akkor a gazda félretette és elővette a boronát, hogy felaprózza vele a rögöket.

A lovak már az indítást várták, amikor megszólalt a borona:

— Nem tudom megérteni, hogy végezhet valaki olyan felületet és otromba munkát, mint ez az eke. Ha én szépen el nem simítanám és apróznám ezeket a nagy lomha rögöket, az eke munkája teljesen hasznavetetlen volna. Igazán érthetetlen előttem, mi célja van az eke egész munkájának?

A gazda csodálkozva nézett a boronára:

— Ne, te, ne! Hát azt hiszed, hogy csak a te munkád ér valamit?

— Bizony, százszor különb, mint az eke!

A két ló éléken hegyezte fülét s a Ráró közbe nyerített:

— Nekünk is jobban tetszik a borona munkája. Szemrevalóbb, finomabb.

— No, megálljatok! — mosolyodott el a gazda.

Azzal leemelte a boronát a frissen szántott földről s a szomszédéra tette, amelyik még töretlen volt. Aztán nehéz fahusángot hozott s a borona fogait tövig beleverte a földbe.

— Gyí, te! — eserdített a lovakra.

A Ráró meg a Kese nekikapattak, hogy a derekuk is nyúladi beie.

Recesgett-ropogott a borona minden porcikája, de csak nem mozdult tovább. A töretlen kemény föld úgy tartotta a fogait, mint a kőfal a szegyet.

— Jaj nekünk! — nyögtek a lovak. — Megszakadunk, mégsem jutunk előbbre!

— Vegyetek ki! — siránkozott a borona. — Minden porcikám darabokra törik a rettenetes erőlködésben.

— Na, híresek! — kacagott rajtuk a gazda. — Van-e szükség az eke?

— Van bizony! Van bizony! — nyerítették a lovak s nyöszörögte a borona.

— És tudnátok-e ti tovább dolgozni, ha az eke mélyre nem szántana előttetek?

Erre már nem is kapott, de nem is várt feleletet az okos gazda.

Pipára gyújtott s arra gondolt, mennyi sok oklatan teremtmény van, aki gonyolja, lekiesnyli, vagy semmibe sem veszi a mások munkáját. Pedig ezek a csipkelődők legtöbbször csak olyanforma könnyebb munkát végeznek, mint a borona. Vagy olyat se... Megélnék a más munkájából. A gazda terményének hasznából, amit ők vágnak zsebre... (M. J.)

Furu-csillag, fiastyuk...

A magyar néplélek ismerői megfigyelték, hogy a mi népünket az elvont dolgok különösebben nem izgatják. Annál inkább hat találékony elméjére minden olyan jelenség, amiből haszna lehet vagy károsodhatik. Az esőzést, havazást, szélfuvást — haszon, kár járván velök — megfigyelte. Sokféleképpen tudja jellemezni. Például, hogy Szentgyörgynapkor a cserénynél miként fekszik a jószág...

— *Háttal fekszik a szélnek,* — mondták a régi pásztorok, — *tehát hideg idő lesz.*

Az égboltozat csodáiból már kevesebbet betűzgettek ki. Eső után a *szivárvány* hozta nekik a *szép időt*. A villámcsapásról úgy vélték, hogy

Palóc menyasszony.
a nógrádmegyei Kazár községből.

Permetező-gépek

borszivattyuk, bortömlők, seprőprészások, borderítők, cimkék, dugók jutányos áron kaphatók.

Valamint össze egyéb pincegazdasági eszközök.

Nagy Ignác

szőlészeti és borászati gépek és eszközök lerakata

BUDAPEST, VII, Károly király-ut 9.
Alapítattott: 1884. Telefon 415-15

az: Az *Ur haragja!* Az égaljáról bíborpiros fényben visszalángoló naplemente tükrözte nekik a *szélvihart*. Ha sarló-alakot mutatott a hold, rámondták: *Csurgóra áll, eső lesz!* Arról is eltréfálkoztak, hogy a holdvilágban Szent Dávid hegedülget olykor. Egy-egy *üstököstől* is megriadoztak időnként, hogy ilyeneknek feltűnése után: dőghalál, földindulás, háboru, stb. következik. Nyári csillaghulláskor viszont nem jó az éjszakai eget nézni, mert valamelyik kedvesünk *csillaga* is könnyen leszaladhat. A *tejut*, — a székyel öshit szerint — Csaba-vezér huszárainak lova patkójától porzik olyan ezüstösen. A többi csillagot inkább titokzatos világok feltűnedező jeleiként nézik. Az Alföld népének összes csillagászok tudományát bokrétába köti a következő kis öreg rigmus:

*Furu-csillag, fiastyuk,
Göncöl-szekér, országot;
Sánta Kata, három kaszás,
Palanéta-fogyatkozás...*

Furu-csillagnak a *sarkcsillagot*, országutnak a *tejutat*, sánta Katának a *Szírüszt*, három kaszásnak az *Orient* nevezték a régibb magyarok. Vásárjárásokkor a szederbogyós árokparton pihengetve; a juhászkarám, csikós-cserény pászortüzénél eltűnődve, nyomtatás közben, a szintiszta buzagarmadán hanyattfekve, amidőn a holdas, csillagos sötéték égboltozatra felnéztek, ezerszándók minden titkát, rejtelmét megrezgető sóhajok szakadtak ki lelkükből:

— Hejh de messze van!
A mi magyar vágyaink, a mi magyar eszményeink is mindig ilyen elérhetetlenek voltak. A társtalan, rokontalan népek, fajok sorsa szomorú. Könnyes a vágyódó szemünk, mint a hajnali harmatos virág a mezőségen.

SZÖVETKEZETI ÉLET

Az OKH eredményes munkássága

Egyik budapesti napilap cikket közzélt, mely arra a következtetésre jut, hogy a „közadókából támogatott vállalatok” igen könnyelműen gazdálkodnak az állami pénzekkel. A cikk különösen az Országos Központi Hitelszövetkezet üzleti működését és az állammal szemben fennálló pénzügyi kapcsolatait bírálta.

Az OKH-ra vonatkozólag már több ízben illetékes helyen kinyilatkoztatták, hogy az intézet *semmiképpen sem tekinthető „állami üzem”-nek*. Hangsúlyoznunk kell továbbá, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezetnél egyáltalában nem oly tultengő az állami támogatás, mint azt egyesek állandóan hirtelzik. Az intézetnél ugyanis jelenleg az államkincstár által jegyzett üzletrésztöke kerekén 17 millió pengő, amiből azonban 10 millió pengő az intézet szempontjából csak átmenő tétel, tehát nem üzletrésztöke, hanem oly összeg, melyet az intézet a törvényhozás megbízása folytán más intézményeknél jegyzett le üzletrészek formájában. *Igy az OKH-nál dolgozó állami üzletrésztöke tulajdonképpen csak 7 millió pengő s ha ezt az összeget az intézet és a kötelekébe tartozó hitelszövetkezeti hálózat 60,999.000 pengőnyi saját tőkeerejéhez viszonyítjuk, akkor nyilvánvaló, hogy a sokat hangoztatott állami üzletrésztöke a magyar hitelszövetkezeti hálózat tőkeerejének csak 11.48 százalékát teszi.* Még meglepőbb képet kapunk akkor, ha ezt a 7 millió pengős állami üzletrésztökét az intézet és az egész hitelszövetkezeti hálózat 261,084.000 pengőt kitevő dolgozó tőkéjéhez viszonyítjuk, mert ebben az esetben az állami üzletrésztöke a hitelszövetkezetek egész dolgozó tőkéjének csak 2.68 százaléka.

Nem tultengő, de elenyésző az Országos Központi Hitelszövetkezetnek e 7 millió pengős állami támogatása, ha tekintetbe vesszük azt, hogy a külföldi államok, még pedig oly országok is, melyek nem agrárjellegűek, milyen hatalmas anyagi és erkölcsi támogatásban részesítik a mezőgazdaság hitelezésére való lebonyolítására hivatott szövetkezeti intézményeket.

Az OKH legutolsó mérlegének tanúsága szerint 232,940.000 pengő összegű kihelyezéssel támogatta az elmúlt esztendőben a hitelszövetkezeti hálózatot. Az intézet által kihelyezett kölcsönök természetére nézve jellemző, hogy pl. 1931-ben a szövetkezet 603.855 darab váltót számított le, 382,384.000 pengő összegben s a tárcájában lévő váltók átlagos értéke 650 pengő volt. Ilyen nagyarányú váltóforgalom mellett érthető, hogy az intézet a nagy váltóanyag feldolgozása, nyilvántartása és leszámító-

lásra való előkészítése érdekében 4050 munkaerővel dolgozó váltóosztályt kénytelen fenntartani. Hasonló a helyzet az 1022 hitelszövetkezet ellenőrzésénél is, miután az intézet egy 40 tagu, kiválóan képzett ellenőri gárdát kénytelen fenntartani, akik egyébként hites könyvvizsgálók. Ezek az ellenőrök a hitelszövetkezeteken kívül a 14 földmunkás-szövetkezet, valamint 61 szövetkezeti földbérletcsoport ellenőrzési munkálatait is elvégzik, emellett felügyeletet gyakorolnak a gabonaértékesítésbe bekapcsolt 90 hitelszövetkezet felett. Ennek ellenére az OKH személyzeti rezsije a 232 millió kölcsönállománynak csak *fél százalékát teszi*, ami, más intézetekhez viszonyítva, meglehetősen mérsékelt. Az intézet átlagosan 1¼ százalék kamatkülönbséggel helyezi ki kölcsönait s ugyanilyen kamattámogatással dolgoznak a köteleki hitelszövetkezetek is. Könnyen elképzelhető ilyen körülmények között, hogy *e kamattámogatás éppen hogy fedezi a hitelszövetkezetek minimumra redukált üzleti költségeit is.*

Az exporthitelekrol, melyeket az OKH az állam megbízása folytán helyezett ki a falusi gazdatársadalom körében, tudni kell, hogy az ország és a főváros összes pénzügyi közzött egyedül az OKH volt hajlandó a kisemberek hitelszükségletének enyhítése céljából a kölcsönök lebonyolítását háromnyolcad százalék kamatkülönbséggel elvállalni s így minden tárgyilagossá szemlélő előtt nyilvánvaló, hogy *e háromnyolcad százalék, melyen a központnak és a hitelszövetkezeteknek osztzkodniok kellett, milyen csekély nyereséget jelenthetett az intézet és a hitelszövetkezeti hálózat részére.* Mindezt tették pedig a hitelszövetkezetek abban az időben, amikor a vidéken 15—16 százalékos kamattal mellett jutott a mezőgazdaság megfelelő hitelhez, amikor ezzel szemben viszont a hitelszövetkezetek ezen kölcsönöket 7—8 százalékkal juttatták a gazdaközönség rendelkezésére.

Mindezek után végeredményképpen megállapíthatjuk, hogy a magyar hitelszövetkezeti hálózat és az Országos Központi Hitelszövetkezet a legvalóságosabb időben is sikerrel állt rendelkezésére a magyar mezőgazdaságnak és ezért bizalommal tekinthetünk továbbra is a magyar hitelszövetkezeti mozgalom fellegvárára, az Országos Központi Hitelszövetkezetre, melynek a magyar gazdaközönség érdekében kifejtett, ma is sikeres és eredményes munkásságát nemcsak a hazai illetékes, hanem a külföldi pénzügyi tényezők is igen nagyra értékelik.

A szövetkezeti tanfolyam záróünnep.
A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége II. továbbképző szövetkezeti tanfolyama április hó 7-én ért véget. A befejező ünnepséget Kuncz Ödön dr. egyetemi tanár nyitotta meg, utána Balogh Elemér dr. felsőházi tag, a Hangya vezérigazgatója tartott nagyérdemű előadást „Szövetkezeti mozgalmunk jelene és jövője” címen. Megállapítása szerint a jövő minden bizonnyal teljes mértékben be fogja igazolni, hogy a falu gazdasági, kulturális és erkölcsi megerősítésére, a termelési költségek csökkentésére, a mezőgazdaság korszerű átszervezésére, a mezőgazdaság hitelezésének biztosítására és a birtokmegosztás terén fennálló aránytalanságok kiküszöbölésére irányuló törekvéseket *csakis szövetkezeti úton lehet eredményesen megvalósítani.* A szövetkezeti kiküszöbölése érdekében *nyomatékosan követelnünk kell a kötelező ellenőrzés és a központkénszer kérdéseinek a győkezes rendezését, mert ez az egyetlen célravezető eszköz a szövetkezeti névvel üztött visszaélések megakadályozására.* A zajos tetszést aratott előadás után Buday Barna felsőházi tag tartott nagyvhatású előadást a szövetkezeti altruizmusról. Tanácsa, hogy a szövetkezetek lecsusztak volna az altruizmus alapljáról és megtagadták Károlyi Sándor szellemét. Nem romlott meg a szövetkezeti társadalom bizalma és nem romlott meg a szövetkezteinknek sem gazdasági, sem lelki szervezete sem. A szövetkezetet a társadalmi altruizmus közös szervezeteinek kell tekinteni, amelyen keresztül a népgondozás feladatait a közérő is támogathatja, sőt ez elől nem is zárközhatik el. Olyan rendkívül aggályos időben, mint amilyent most élünk, az államnak sem szabad tétlenül néznie annak a víznek az apadását, amely a népetet talaját öntözi.

A hosszantartó tapssal fogadott beszédet a tanfolyam eredményéről beszámoló jelentés követte, végül Kuncz Ödön dr. egyetemi tanár, elnök fejtegette hatásosan a szövetkezeti oktatás és továbbképzés jelentőségét.

Dohánytermelési holdpénzelőleg

A pénzügyminiszter hozzájárult, hogy a négy katasztrális holdas és azonfelelő kincstári dohánytermelőknél az 1933. évre szóló dohánytermelési engedélyek kiszolgáltatása után *kat. holdanként 50 pengős rendkívüli holdpénzelőleg utaltassék ki.* Az előleg kiutalását azzal a feltétellel engedélyezte, hogy az előleg összegéért minden olyan esetben, amelyben a kincstári érdekek feltétlenül biztos megvédése szempontjából megokoltak látszik, a dohánybevéltó hivatal által ismert és jóhítelűnek tekinthető két kezec készíftetői szavatosságot vállal. Az előlegezés jótállás nélkül csak abban az esetben lesz folyósítható, ha az azt kérelmező dohánytermelő földbirtokának tiszta értéke az 1933. évi dohánytermést terhelő összes kincstári tartozások (engedélyezendő előleg, beruházási kölcsönrészlet) összegére legalább nyolcszoros fedezetet nyújt. Bérelt birtokon kezesek állításától eltekinteni nem szabad és itt elsősorban a földbirtok tulajdonosának kezességére kérendő, ha az jóhítelű. A rendkívüli holdpénzelőlegre igényjogosult termelők ez év július havában *kat. holdanként 50 pengő rendkívüli kibételes holdpénzelőlegben részesülhetnek.*

Mutasd meg

szomszédodnak is a

VASÁRNAP-OT!

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Jövedelmező-e ma a tehéntartás?

A tej előállítás ára ma országos átlagban literenként 8—9 fillérre, kedvező viszonyok között, gondos takarmányozás mellett 7 fillérre becsülhető. Ha tehát a gazda tejét literenként 7—9 fillérnél nem tudja jobban értékesíteni, tehenesete közvetlen nyereséget nem hoz, a tehen többé-kevésbé drága trágyagéppé válik.

Teljes tejként értékesítve a tejet, a gazda ritkán kap többet literenként 8—10 fillérnél, más szóval a tehéntartás, teljes tej értékesítés mellett, ma nyereséget nem, vagy csak alig hoz.

Tekintve, hogy a tehéntartás az okszerű gazdálkodás fundamentuma, mindent el kell követnünk, hogy annak jövedelmezősége helyreálljon. Ez két módon lehetséges: 1. a tej jobb értékesítésével, 2. a termelési költség csökkentésével.

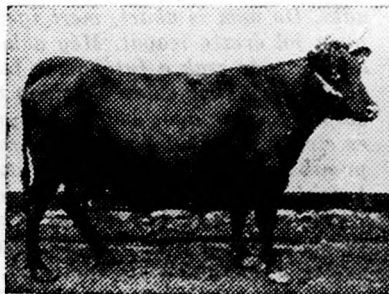
csökkentésével állítjuk helyre. Nyilvánvaló, hogy 1200 liter tejet adó tehen lényegesen drágábban termel, mint a 2200 literes tehen. Ennek megfelelően, a termelési költség csökkentésének leghatékonyabb módja a tejeles átlagának emelése. Évi 1200—1500 litert adó tehen vágóhidra való, mert megeszti a jövedelmet, csak évi 2000 liternél többet termelő tehen teje hozhat nyereséget.

2000 liternél magasabb istálló-átlagot pedig könnyen el lehet érni. Helyes kiválasztás, egyéni takarmányozás, egészséges tartás, gondos fejés a közismert recept.

Hogy kiszagadják is milyen eredményt érhetnek el, azt láttuk a mezőgazdasági kiállítás alkalmából is. Nem érdektelen talán, ha itt két dán kiszagda példáját is felemlítjük. *Holmslund F. espeni* kiszagda 7 éves tehene 1933-ban 567 kg. vajat termelt (1. sz. ábra), *Peterson A. pilegardí* kiszagda tehene pedig 1931-ben

rai, vagy nyári fejeskáposzta és a kései, vagy téli fejeskáposzta.

A *korai vagy nyári fejeskáposzta* fajtái közül különösen értékes a *Jánosnapi*, mely onnan vette nevét, hogy már János napja körül, tehát június végén vágható. Magvát már március elején meleg, vagy langyos ágyba kell vetni. Hogy 1 kat. holdra szükséges, kb. 36.000—40.000 db. palántát kapjunk, 200—250 gr. vetőmagot kell elvetnünk. A palánta kb. 6 hét alatt fejlődik ki, tehát április végén kész a kiültetésre. A szántóföldet, melybe a palántákat kiültetni óhajtjuk, ősszel legalább 200, de lehetőleg 250—300 métermázsa istállótrágyával meg kell trágyázni, majd ezt mélyen alászántani, illetőleg aláásni, hogy a mélyen gyökerező káposzta jól kihasználhassa. Tavasszal felesleges, sőt káros a szántás, mert a talaj vízkészletét csökkenti; elegendő a kapálás, vagy fogasolás. A palántákat 40 cm. sor- és 40 cm. növénytavolságra ültetjük; köztes termelésre alkalmas a korai karaláb, a tavaszi saláta, a hónaposterek vagy a gumószeller. A fejeskáposzta ápolása kapálásból és öntözésből áll. Legalább kétszer, de lehetőleg háromszor kapáljuk meg; az első kapálás az ültetés után 1 héttel, az utolsó pedig a beborulás kezdetén végzendő. Később mellőzzük a kapálást, hogy a levélzet meg ne sérüljön. Föltétlenül szükséges kellő vízmennyiségről is gondoskodni. A nyári fejeskáposzta teljes kifejlődéséhez a palántázástól számítva 90—100 nap szükséges. Ha szedésre érett, a fejeket reggel, vagy este vágjuk le, 1 napig szikkasztjuk s azután szállítjuk piacra. Egy kat. holdon 25—28 ezer fejlet lehet remélni, mely 80—90 métermázsa össztermést képvisel.

1. ábra.

2. ábra.

Holmslund F. dán kiszagda tehene. 1933-ban 567 kg. vajat termelt.

Peterson A. dán kiszagda tehene, 1931-ben 572 kg. vajat termelt. Legjobb dán teljesítmény.

Mindkét tehenet Alfa-Laval fejőgéppel fejték.

A tej jobb értékesítése annak feldolgozásával érhető el, nevezetesen piacoktól távoli gazdaságokban. Ha tejszint, vagy vajat és turót készítünk, a tej literje átlag 13—14 fillérrel, sokszor ennél lényegesen jobban értékesül, úgyhogy ily módon a tehéntartás jövedelmezősége helyreállítható. A feldolgozás első feltétele természetesen, az, hogy a fogyasztók igényeinek megfelelő tejtermékek állítsunk elő.

Ma már nem lehet kézzel fölözött tejfölből készült vajat jó áron eladni, a fogyasztó ma már csak a géppel (szeparátorral) fölözött tejszint, az ilyenből készült vajat fizeti meg. Amint ma már mindenütt vaskével szántanak, géppel vetnek és csépelnek, ép úgy elengedhetetlenül szükséges, hogy a tejet is a fogyasztók ízlésének megfelelően, gépekkel dolgozzuk fel. Csak így boldogulhatunk.

A tehéntartás jövedelmezőségét másrészt a tej termelési költségének

negyedik borja után 572 kg. vajat adott. Érdekes, hogy mindkét tehenet Alfa Laval fejőgéppel fejték.

A fejeskáposzta termelése

A fejeskáposzta sikeres termelésének feltételei a gazdag talaj és bőséges víz. Különösen a mélyebb fekvésű, istállótrágyával bőven ellátott talajokban, esetleg gyeptörésekben diszlik s ha a magasra felemelkedő altalajvízből, vagy öntözés-folytán bőségesen jut neki víz, akkor jó minőséget és igen nagy termést nyújt.

Kétféle változata ismeretes: a ko-

A téli fejeskáposztából legjobb a hazai eredetű, *Balinkai* fajtát termelni. Magvát április végén, vagy május elején szabadföldi palánta-ágyba kell vetni. Magzsükséglet 1 khold bepalántázására 120—150 gr. A palánta 5—6 hét múlva, azaz június havában, kiültetésre kész. A földet előbb saláta, spenót, vagy borsó termelése utján szokás kihasználni. A palántákat 60 cm. sor- és 60 cm. növénytavolságra szokás ültetni, de akkor, ha közte kalarábét is termelnek, 70 × 70 cm-re. Gondozása kapálásból és öntözésből áll; de az ápolás iránt nem oly igényes, mint a nyári fejeskáposzta. Legszebb fejeket akkor ad, ha a fejbeporulás szeptemberben kezdődik. Így terméshozama 100—200 métermázsa.

ALFA SEPARATOR Rt.

Budapest, I. Csurgói-ut 15.

Apró jó tanácsok

Lucerna- és löneretermelésünk fejlesztése nagyon kívánatos. E növények termelésének nagyobb térfoglalása olcsóbbá tenné az állati termékek termelését, mi a világgiazi árak csökkenése mellett nagyon fontos lenne.

A gyümölcsfák elvirágzása után, tehát semmiesetre se a virágzás alatt, a fákat a gyümölcs kukacosságát okozó almamoly hernyójának elpusztítása végett arzéntartalmu védekezőszerrel kell megpermetezni. Ezt az anyagot a gombabetegségeket pusztító bordói lével és kénes készítménnyel keverve egyidejűleg is kipermetezhetjük. A barackfákat és a mandulát azonban arzéntartalmu szerrel permetezni nem szabad.

A Dahlia, a Canna és a Gladiolus hagymáit csak melege időjárás esetén, április végén, vagy május elején ültetjük ki a szabad földbe. A Dahlia és Canna gumóit elültetés előtt szétosztás után több darabra szedjük s így a töveket szaporíthatjuk. A Dahlia szétosztásánál azonban ügyelni kell arra, hogy minden leválasztott gumónál egy kis szárrész is maradjon. A hajtórügyek ugyanis mindig csak a gumó és a tavalyi szárrész találkozási helyén vannak. Ezek hiányában pedig a különben egészséges gumó nem hajthat ki.

A tavaszi nyirokgomba, mint jóféle csomógomba található enyhe tavaszi időjárás mellett a fenyveserdők talajában. Ez a gomba körülbelül 10 cm. szélességig nő, újnynál vastagabb tönkje pedig 7 cm. magas lehet. Gyéren álló, vastag lemezei lefutók. A gomba minden része eleinte fehér, később megszőrkül. Csoportosan nő s az a tulajdonsága, hogy a tömött csoport nem ütközik ki az erdő talajából, hanem vakondtúrászerűen felpuposítja azt. Ezen értékes ehető gomba márciustól májusig a fenyves erdők mindazon részén keresendő, ahol később a közönséges róka-gomba (tudományos néven: Cantharelius cibarius) szokott teremni.

A korai kelésű csirkéket sok gazdaszony szívesen eladja, mert ezekért jobb árakat lehet kapni. Ez nagy hiba, mert így csak a késői kelésű csirkék maradnak meg magnak. Már pedig a késői kelésű állatokból sohase lesznek olyan jó tojók és jó tenyészállatok.

A szőlő tavaszi metszése lehet korai és késői. A korai metszéssel elkerüljük a tőkék könnyezését és így ez általában előnyösebb volna, mint a késői metszés. Azonban van rá eset, hogy a késői metszés is indokolt, ha ezzel a tavaszi fagyok ellen akarunk védekezni. Tudjuk ugyanis, hogy a termőcsapok rügyei közül elsőnek mindig a legmagasabban állók hajtanak ki, az alsóbbak pedig alvó állapotban maradnak; ha tehát áprilisi fagykár éri a szőlőt, akkor a felső rügyek fagnak el és az alsókat nem éri baj. Ezzel szemben a májusi fagyok ellen inkább a korai metszéssel védekezhettünk, mert a korábbi hajtások, tehát a tőke összes hajtásai edzettebbek, kevésbé érzékenyek.

HETI TEREFE

„A józan magyar szántó-vető”

Borbás Vince nyakas magyar ember. Bibliaforgató kalvinista, aki Jób szenvedéseinek könyvét igen nagyon rá tudja huzni a ma való állapotokra.

Csak fülel, hogy az emberek a politika körülállását boncolgatják. Hogy a Gömbös miniszterelnök a magyar szántó-vető józanságát emlegette, amihez a magyar politika vezetése igazodik.

De csak kérdőjel minden pipa s felkiáltójel minden szemöldök.

— Te is úgy látod, komám? — szippant öblöset Kerekes Ábris, ahogy Borbás Vincéhez intézi a szót.

— Látom is, nem is! — vág hozzá Vince gazda. — Mert a dolog úgy áll, hogy sohasem nézzük a hegyet alulról olyan magasnak, mint amilyen alacsonynak látjuk a hegyről az alatta lévő tájat. Emberben is éppen ugy van ez. Aki fönn van, azt mi nem látjuk olyan nagynak, mint amilyen kicsinek tekint ő bennünket. Ha most a miniszterelnök azt mondja, hogy ne mi vegyük példát öröla, hanem ő vesz mirőlünk, akkor ő leszállt, mi meg emelkedtünk, s valahol mégis csak találkozhatunk, csak még most nem látom tisztán, hogy hol.

— Mér te? — érdeklődnek többen.

— Hát a józanság szó miatt, mert az igen nagyon kétértelmű. Ma különösen, amikor a bor ittmarad a gazda nyakán, s ha maga meg nem issza, a következő termést akár le se szedje. Mi aztán úgy segítünk magunkon, hogy itt józanodgatunk a borunk mellett, de úgy, hogy a politikát is nyelegjük hozzá. Akkor aztán végül megokosodunk, hogy a kormányon is elismerik. Mert a politika meg a tiszta bor mégis csak kettő.

— Hogy, hogy?

— Hátha a bortul rugok be, másnap csak kijózanodom, de ha a politikától kótyagosodik meg valaki, azt még a jó bor is nehezen hozza észre. Ugy jár, mint a német tudós heringje.

— Hogyan járt az?

— Emlékszel, Ábris, a Kovács főhadnagy urra? Az mesélte el nekem ezt a történetet Toporucnál. Akkor szolgálatvezető őrmester voltam és sokat beszéltem vele a németekről, mert gyakran keveredtünk velük.

— Mit mesélt? — érdeklődik Ábris.

— Hát a heringről. Hogy volt még a békeidőben egy német tudós, aki igen sok mindenfélével kísérletezett. Egyszer azt vette a fejébe, hogy elszoktatja a halat a víztől. Meg is próbálta egy frissen fogott heringen.

— Hogyan?

— Ne vágj a szavam elé! Ugyis elmondom. Hát úgy, hogy a heringet egy kád tengervízbe tette és három napig feléje se nézett. Akkor kimerített a tengervízből egy fazékra valót és kutvizet töltött helyette. Megint elmúlt három nap. Akkor megint kicserélt egy fazékra valót. Így ment ez mindaddig, amíg a tengervíz el nem fogyott és tiszta kutviz nem volt a kádban. Akkor abból merített ki és homokot töltött helyette mindaddig, amíg az édes víz is el nem tűnt. A hal persze nem vette észre ezt a lassu és fokozatos változást. Szólni meg pláne nem tudott volna, mert néma az istenadta. De nem is akart, mert igen nagyon jól érezte magát. Még akkor is, amikor már csak a futóhomok tetején ficáncolt. Akkor aztán a boldog tudós szép piros szalagot kötött a nyakára és elvitte magával a sétatérre, mint a punikutyát. Hát bámultak is az emberek! — Kutya fékom! — ez is lehet? Egyszer azonban baj történt. Amíg a tudós kezét szorongatta a sok ember a világhírű fölfedezésért, eleresztette a zsinórt s a hal magára maradt. Futkosott szegény le s föl, hogy mit csináljon. Egyszer csak a tengerpartra jutott. Nézte, nézte, hogy mi a fene lehet az? Hát halak uszáknak benne. Halak. Talán ő is. Megpróbálja? Meg. Beleugrott. És bele is fulladt szegény feje...

— Innye az apád! Ez nem igaz! — kacagnak föl az emberek.

— Nem igaz, de igaz lehet! — mondja Borbás Vince — ha a gazdára vonatkoztatjuk, mert azt igen nagyon kivethköztetik a formájából világszerte. Pedig ha az végül a vízbe fullad, akkor elmerül vele a hegy teteje is és csak egy újabb Noé bárkája marad az egész világból.

— De ki ül arra? — kérdi Ábris.

— Azt nem tudom — gondolkodik el mélyen Borbás Vince — de az új Noé megint csak a buzával és borral próbálkozik, az bizonyos. Azért kár is volna elülről kezdeni. Inkább legyen úgy, mint most van, de jól. Ugy, hogy a hegy és völgy közelebb jöjjön egymáshoz. Ne legyen köztük a felhő, amelyből a vizözön csaphat le. Ezt véli a józan magyar szántó-vető...

MÉZES JÁNOS.

A "VASÁRNAP"
 szerkesztősége
 és kiadóhivatala:
Budapest,
D., Báthory-utca 24.

H I R E K

A magyar és olasz Golgotán: a Doberdón

Április 15-én, Nagyszombaton délután 5 órakor Szekeres László dr., a Faluszövetség főtájtára, a fasiszta Itália egyik legalaposabb ismerője, tartott előadást a rádióban ezzel a címmel.

A történelem legszomorubb napjai és a világegés legborzalmasabb pillanatai — mondotta az akkori poklot végigélő előadó — a Doberdón játszódott le. A lövészárkok és a hirhedt *dolinák* még ott élnek mindnyájunk lelkében, akik tüzesőben és acélzárporban ott vártuk a halált. Az olaszok találon *szent zónának* nevezték el. Ma is minden úgy van, amint otthagytuk régen. A doberdói pokol közepéről messze kiemelkedik a *redipugliai* temető kápolnája és obeliszkje, amelynek tövében 35.000 magyar és olasz *testvér* nyugszik békés egyetértésben. Amikor a hidon átmegyünk a temetőbe, úgy érezzük, mintha egy óriás hadimuzeumban járnánk Isten szabad ege alatt. A temetőben fegyvernemek szerint vannak eltemetve a hősök. Itt a gyalogosok, ott a lovasok, tüzerek, tengerészek, szakácsok, géppuskások, aknavetők és repülők pihennek. A teraszos sribirodalom gyalogos sirlain *fegyverek, hátizsákok, rohamsisakok*. A lovasokén *keresztbe fektetett kopja, lobogó zászlócskák*. A tüzerek *ágyúik alatt fekszenek*. Az alpesi csapatok fejfája *keresztbetett sitalpak*. A matrózok *evező, horgony és torpedó* sirlain nyugosznak. Olyan az egész temető, mint egy vérző seb, mert *pirosra festették a harci-eszközöket minium festékkel*. A domb tetején kápolna, csucsán hatalmasan lobogó fánya...

A Doberdó az olasz nemzet záránokhelye lett. Az ország minden részéből idehozák az ifjuságot, hogy megtanítsák őket a jövő nagy hivatására. A Doberdó és a többi temetők *Mussolini* akaratóból az olasz nép hatalmas nevelő tényezőivé váltak; illő volna, hogy sok tízezer elesett honfitársunk sirlájához nemzetünk is úgy záránokolna, mint az olasz, mert a borzalmak tanyája a Doberdó, a magyar és az olasz Golgota, mindkét nemzetnek örökre szent marad.

Kitüntetések. A Kormányzó Ur Korcsmáros János hernádnémeti községi vezető jegyzőnek példás buzgalommal és eredménnyel teljesített közszolgálatáért a IV. osztályu magyar érdemkeresztet, Takács József cserépváraljai községi bírónak negyvenéves közszolgálatá alatt szerzett érdemei elismeréséért az V. osztályu magyar érdemkeresztet adományozta.

Felekezeti békét hirdettek a fővárosi református nagygyűlésen. Április hó 9-én nagygyűlést tartottak a budapesti Vigadóban a fővárosi reformátusok. A megnyitó beszédet az egyházmegye gondnoka, Némethy Károly dr. felsőházi tag, nyugalmazott államtitkár mondotta.

— Nekünk protestánsoknak és katolikusoknak — mondotta — *nem egymás ellen kellene harcolni, de éppen egyesülten más ellenségek ellen kellene állandó hadakozást folytatni*. Érttem ezen a hitetlenség, a gyűlölködés, az istentagadás, az erkölcstelenség, a hazafiatlanság, nemzetköziség, felforgatás és a rombolás hirdetőit.

Huszár Aladár dr. főpolgármester annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy ha „a *Bolögasszony Anyánk*“ és a „*Te benned biztunk eleitől fogva*“ *felséges zsolozsmái együtt fogják ostromolni az eget, akkor a nagy magyar könyörgések meghallgatásra találnak*. Ravasz László dr. dunamelléki püspök azt hangsúlyozta, hogy Krisztus missziójának döntő helye a város és addig nincs: *ez a szíve, középpontja az egész kérdésnek. Krisztus tehát döntő harcra jön a városokba, itt dől el Isten országának ügye*.

Országzászlóavatási ünnepek. A hevesvármegyei Kistálya és Andornak községek legutóbb avatták megható ünnepek keretében, Országzászlóikat. Az avatáson megjelent Okolicsányi Imre vármegyei alispán, Szentiványi Ferenc főszolgabíró, a községek lakossága teljes számban és a járási leventék ezerfőnyi csapata. Csoltóy Kálmán tanácsnok, a járási mozgalom irányítójának avatóbeszéde után az Ereklés Országzászló Nagybizottsága

Egy törpekisasszony.

aki a „Deutschland“ nevű Gecánjáró gőzcsón Newyorkba utazik. A hajó kapitánya minden megeröltetés nélkül a karján hordozza.

HUSVÉTRE

elsőrangú hangszert

vásároljon

a hirneves

Reményi Mihály

hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51 sz. díjmentes árjegyzékemet

képviselőtében Cselényi Pál dr. fővárosi törvényhatósági bizottsági tag mondott nagyhatású beszédet, majd a helybelli dalárdák és zenekarok számai után a leventék szavalatai zárták be a két szomszéd község ünnepét.

Széchenyi László gróf az új londoni magyar követ. A Kormányzó Ur a külügyminiszter előterjesztésére Széchenyi László gróf rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert a washingtoni m. kir. követség vezetése, valamint az Amerikai Egyesült-Államokra, a Mexikói Egyesült-Államokra és Kuba köztársaságra kiterjedő követi megbízatása alól felmentette és a londoni m. kir. követség vezetésével és a Nagybritanniában való képviselői követi minőségben megbízta.

Délbaranya álmodik. . . A „Mohácsi Hírlap“ból olvassuk a következő megható sorokat: „Az elmúlt napokban nagyon kedves kis hír jött át a trianoni határon, az elrabolt Délbaranyát tudvalevőleg a szerbek bitorolják. . . Egy magyar csendőr találkozt a határon egy atyafival, aki a megszállott területről jött. Az atyafi lelkendezve mesélte, hogy Délbaranya egész lakossága a felszabadulásról beszél! S mint régen nálunk, már megjelent időpontok járnak a falvakat, melyeken már ott is látják a magyar lobogót újból fellobogni a békerevizió híreit olvasván.

— *Siessenek* csendőr uramék, — mondotta az atyafi, — mert a *gyerekek* már gyűjtik a *kakastollakat* . . . Sok van már nagyon és szeretnék átadni!

Délbaranya tehát ekként álmodik . . . Ennyi szent hit, ennyi szent akarás, ennyi csüggedetlen szeretet valójában nem foszthat semmivé; ha összetartunk és akarjuk az életet, széttörnek mégis az átkozott sorompók és egyszer minden szebbre változik . . .

Felhívjuk a nagyérdemű gazdaközönség figyelmét az 1884 óta fennálló Nagy Ignác budapesti cégre, melynél úgy a szőlő, mint a borgazdaságban szükséges gépek, eszközök, valamint borkezelési anyagok, legjobb minőségben és legolcsóbban beszerezhetők. A cég a Szombathelyi Mezőgazdasági és Ipari Kiállításon aranyéremmel, valamint a Tavasz Mezőgazdasági és Állatvásáron díszoklevéllel lett kitüntetve.

Az új repülési világrekord: 682 kilométer óránként. A besenozai vizirepülő-iskola egyik növendéke, **Agello** repülőtiszt, legutóbb 1500 lóerős Macchi—Castoldi—Fiat vizirepülőgéppel, a római légügyi minisztérium által kiküldött időmérő ellenőrzésével, pontosan előírt pályán **682.403** átlagsebességet ért el óránként és ezzel megdöntötte **Steinfeld** angol repülőhadnagy eddigi **655** kilométeres repülési gyorsasági világrekordját.

— **Nincs jobb házi barát az „Igmándi” viznél, Azért legyen minden háztartásban kéznél!**

Magyar dalosok Bécsben. Április hó 8-án Bécsbe, az osztrák fővárosba magyar dalosok érkeztek, akiket a bécsiek rendkívül melegen fogadtak. A vendégeket elsőnek a Bécsi Férfi Dalegylet nevében. *Sperl* dr. üdvözölte, mint a szomszédországból érkező kedves testvéreket és magyar barátokat. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Nelky* bécsi magyar követ üdvözölte az érkezőket magyar nyelven. Utána *Jaksch* udvari tanácsos tolmácsolta az Ostmark dalosszövetség üdvözlését. A magyar vendégek részéről *Frühwirth* Mátyás országgyűlési képviselő üdvözölte a bécsieket 8 mondott köszönetet a meleg, szíves fogadtatásért. A magyar dalosok estjé díszhangversenye *nagy sikert aratott.* A zenegyűlés nagyterme teljesen megtelt. A díszpályában helyet foglaltak: *Miklós* szövetségi elnök feleségével és leányával, *Rintelen* dr. közoktatásügyi miniszter és *Imitzer* dr. bíborosérsek. A hangversenyterem pódiuma a pompás népviseletben megjelent földművesnékessel rendkívül szép képet nyújtott. A műsort a teljes énekkar az osztrák és a magyar himnusszal nyitotta meg, amelyeket a közönség állva hallgatott végig. *A magánzámok és a kórének minden egyes száma megnyerte a lelkes közönség tetszését.*

Barna lány . . .

*Barna lány, akit szeretek;
Barna lány hevit engemet,
Barna kislányt csókolok;
Barna lánynak bókólok.*

*Barna kislány az igazi . . .
Barna lány piros ajkai
Vigasztalnak engemet . . .
Vajjon . . . egykor elfeled . . .?*

*Irtá: SZABÓ LAJOS
(Somogy nagybajom).*

Mit és mennyit termelt a recski aranybánya. A *Geológiai Tanácsadó Bizottság* legutóbbi ülésén *Böhm Ferenc*, a kincstári bányászat főnöke, ismertette a Mátrában nyitott *recski* állami aranybánya üzemét, amely teljesen modern felszereléssel, aránylag csekély munkéslétszámmal az *elmúlt évben már egy métermázsza aranyat, tizennégy métermázsza ezüstöt és több száz métermázsza rezet termelt.*

A magyar nótát és nótázót ünnepelték a milliós lakosságú kanadai Montrealban. Az angol Kanada milliós lakosságú legnagyobb városában, a büszke *Montrealban* a magyar nótát és magyar nótázót ünnepelte most a büszke főváros színe-java. Az angol zenekarát hölgyek klubjának többszáz tagja gyűlt össze *Winter Károly* dr., magyar főkonzul énekművész felesége magyar dalainak meghallgatására. A bájos művésznőt esodálattal, gyönyörűséggel hallgatták, majd tapsolták és éljeneztek, amikor a: *Volt nekem egy selyemszőrű paripám, Fűdik a holdvilág, Hova esikis olyan gyorsan, Mikor majd a piros rérem, Szerelmes a nap a holdba, Ritka buza, ritka árpa, ritka rozs* című, hét drága, édes magyar dalt eldalolta az elragadtatott kényes, műértő idegen közönségnek.

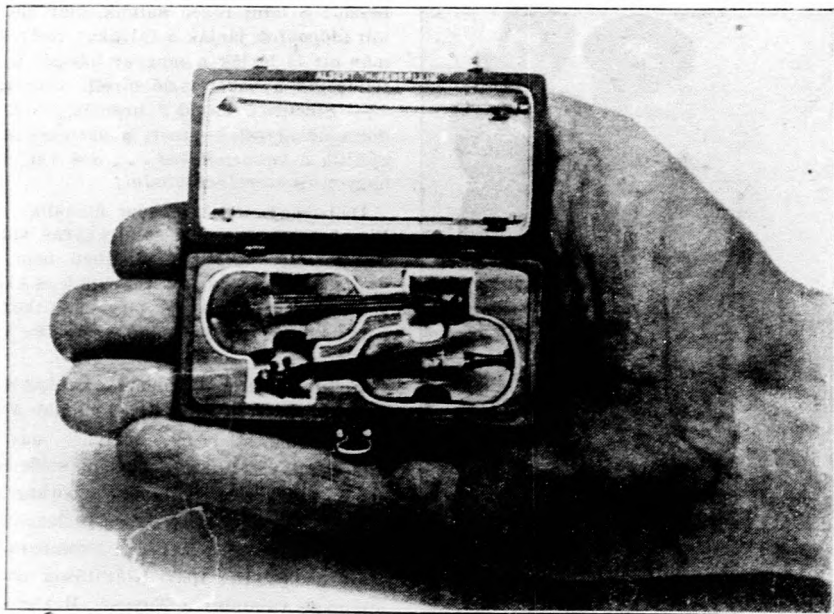
Hány italmérés van Békés vármegyében? Ez a kérdés Békés vármegyházában az italmérési illetékek kivételével kapcsolatosan került tárgyalás alá. Észertint 1933 január elsején Békés vármegyében 630 korlátlan, 123 korlátozott és 222 kismértékbeni, tehát 6 hiányával közel ezer italmérés volt.

Egy 9999 lakosságú városról. A spárgatermeléséről híres németországi *Schwetzingen* város most ünnepelte százéves fennállását. Érdekessége még, hogy jelenleg pontosan 9999 fő a lakossága. Elhatározták, ha a tiz-ezredik lakos megszületik, gazdag ajándékban részesítik.

A világ legkisebb törpéje és egy becskeréki ifjú óriás. A világ egyik legkisebb törpéje *Bosznijában* él; noha 60 esztendő, ma sem magasabb 49 centiméternél. Földműveléssel tengeti életét, sajátkezűleg épített pirinyó kunyhóban lakik, s jóval többet termel egymaga, mint amennyi megélhetéséhez szükséges. Ugyancsak a szerbek megszállása alatt lalkik, *Becskeréken* él a világ egyik növe korbán lévő legmagasabb ifjú óriása, *Schlechter* János nevű kereskedősegéd. Minden nap tornázik, s az egész fiatal síheder ember már ma 222 centiméter magas, de az orvosok szerint még 3 évig tart a növése. A közeljövőben megnyíló londoni kiállításra akarják szerződtetni és már filmfelvételt készítettek róla.

Halálos vérmérgézt okozott az élő hal. *Suandern* Mihályné soroksári asszony élőhalat tisztított, de a hal kiugrott a kezéből. Az asszony utánakapott és a hal kemény uszonya átfurta tenyerét. *Suandern* ennek következtében vérmérgézt kapott és meghalt.

Autóösszeütközés 7 sebesülttel. Április hó 9-én, Budapesten, az István-úton, a Rottenbiller-utca felé haladt egy 5-ös autobus. Mikor a Nefelejts-utca sarkára ért, éppen akkor akart átvágni a keresztelvényesen egy taxival *Szilavec* Ferenc taxifőőr. A két kocsi összeütközött. Az összeütközés ereje olyan heves volt, hogy az *autobusz a gyalogjáróra röpítette a taxit.* A következő pillanatban javeszékesség, síkoltozás hallatszott, véres emberek zuhantak a földre; a gyalogjáróra röpített autótaxi elsodorta és a ház falához nyomta a járókelőket. A taxi sofőrje, *Szilavec* Ferenc, könnyebb természetű agyrázkódást szenvedett. A gyanútlan járókelők közül *Réder* István 19 éves munkás agyrázkódást kapott és jobb lábát törte, *Frank* Ignác 67 éves háztartásbeli asszony zúzott sebeket szenvedett, *Éring* Pálné 33 éves zenésznő ballabát törte és fejét bezúzta. Szerencsétlenül járt két kis testvér is. *Novacek* József 13 éves máriaremetei tanuló kézenfogva ment a hugával, *Novacek* Lujza 11 éves tanulóval. *A két angyelket a taxi a ház falához vágta.* *Novacek* József *koponyaalapi törést* kapott, a huga pedig zúzott sebeket. Rödert, *Frank* Ignácét, *Éring* Pálnét és *Szilavec* Ferenc sofőrt a mentők a Rókus-kórházba vitték. *Novacek* Józsefet életveszélyes állapotban, haldokolva vitték a *Szent István-kórházba.* Hetedik sebesültje is van a karambolnak, *Weisner* Márton utazó felesége, *Weisner* kezén és a fején szenvedt zúzott és horzsolts sebeket. A rendőrség vizsgálatot indított annak megállapítása végett, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

A világ legkisebb hegedüi.

Egy német hegedűkészítő évekig tartó fáradságos munkával megcsinálta a világ legkisebb hegedüit; egy hegedü hossza mindössze 3 centiméter.

PÁSZTORTŰZ

A Rothermere-i magyarok templomépítése

A messze tengeren túlra kivándorolt magyaroknak ez a Rothermere-telepe ott rejtőzködik valahol angol Kanadában, Saskatchewan-tartományának rejtelmes földjén. Rengeteg nagy erdők irtásain építették fel bárdolatlan gerenda-faházaikat, óljai-kat, csűrjeiket, s hogy a magyar anyanyelvén hirdették szent Igét hallhaszák, felekezeti különbség nélkül összefogtak; kemény, erős gerendákból, kis ércharangos haranglábbal együtt, felépítették meghatóan szép, Szent Tamásról nevezett templomocskájukat...

A dunaadonyi Schmidt Ferenc és felesége, a rácalmási Morva Mária adományozták a két acre terjedelmű templomhelyet. Mások ingyen faanyaggal, fuvarral, kétkéz munkával szolgáltak. A sártaposást, tapasztást, ácsmunkát stb. mindet maguk végezték... Ma 1933-ban fedél alatt, kész a kanadai puszták legújabb magyar temploma, amelynek az alapperendáit 1931-ben rakták le, s az összpontosított erővel 1932-ben be is fejezték 142 munkanap alatt, pedig a hőmérő 30 fok hideget mutatott, amikor éppen hozzáfogtak a munkához. Az Egy Isten nevében, mivel nemzeti ügyről volt szó, a derék Schmidt Ferencné 142 napig naponta háromszor főzött és talált izletes magyar ételeket a vältakozón 18—28 főnyi önkéntes templomépítőnek. Schmidt Ferenc, Balázi József, Schmidt János, Imre András, Schmidt Mihály, Szemella István, Kerekes Ferenc, Hoffmann Ferenc dr. (a misszionárius lelkész), Péter Pál, Péter József, id. Péter József, ifj. Simon Ferenc, Balázi István, Takács Péter, Szántó Gusztáv, Simon István, Tóth János, Tóth Sándor, Klics István, Babics József, Szücs Mihály, Tóth Ferenc, Tóth Mihály, Kovács Dániel, Hajdu Béla, Czimmer János, Weisz Ferenc, Csizmadia Ferenc voltak ezek az áldozatkész templomépítők. A nők közül Schmidt Ferencné, Péter Józsefné, Kis-Szántó Gusztávné, Tóth Ferencné, Klics Istvánné, Szücs Istvánné, Schmidt Jánosné, Szemella Istvánné, Hajdu Béláné és Péter Anna osztoztak a Rothermere-telep felebarátság-templomának felépítési munkájában. Sőt a szomszédság révén az öreg skót Mr. Alec Scott és Conrad fia, a norvég Roy Nelson és Gordon Nelson, az ukrán Kohut Tódor és felesége, a galíciai Miha'ovszki Mihály és felesége is segítettek a templomépítő magyaroknak a gerendák nehezebb végét tartani...

Az Uriszentvácsona asztalát, az oltárt Hoffmann misszionárius lelkész, egy volt cári orosz katoná, Kacsuk Mihály testvérünk segítségével maga építette fel azokból a faragatlan kö-

Minden, minden...

Minden, minden a világon
Minden, minden oly színes.
Hát az élet, hát az álom!
Emez tarka, az himes...

Himes élet... Tarka álom...
Tarka vágy... Himes remény...
Szerelem... Majd nem találok...
Csalódás... Színes regény...

Írta: SZABÓ LAJOS
(Somogy nagybajom.)

vekből, amelyeket Schmidt Ferenc honfitársunk az ekével forgatott ki szüztörésű földjének első barázdáiból... Hoffmann tisztelendőeknek a távoli vadon helyen az oltár építéséhez sem kalapácsuk, sem vésőjük, sem kőműveskanaluk nem volt. A szabálytalan köveket úgy illesztették össze egyenkint, ahogy összefértek. Az ujjakkal végezték a kövek össze-cementezését s a tapasztás elsimogatót, úgy hogy mire az oltár elkészült, a vér kiserkedezett a Hoffmann lelkész és Kacsuk Nikoláj volt orosz cári katoná cementmarta ujjaiából, kezéből... Ámde a kövek összeilleszkedtek és szilárdul áll a Rothermere-telep magyar oltára!...

Imhol, amidőn a messze zordon, vad idegenben a magyar szeretet, a magyar megértés, a magyar összetartás ilyen isteni csodákra képes, hogy bár vérző ujjal meg a darabos, nyers köveket is összeegyezteti és az isteni hit rendithetetlen szilárd oltárra fel tudja építeni, vajjon nem lehet-e megrendülten kérdeznünk, hogy viszont idehaza, drága szétmarcangolt hazánkban, miért vagyunk még most is oly széthúzó és egymás ellen agyarkodók?! Hiszen ha nem szeretjük egymást, nem értjük meg és nem támogatjuk egymást, akkor ezerszentes templomaink is összeomlanak és dicséletlenül el kell pusztulnunk!

MÓRICZ PÁL.

A decsi lakoma. Decs, Öcsény a hajdani nádas, kákás, gyékényes, kotus Sárköznek híres, gyönyörű magyar falvai ott rejtőzködnek a szép Tolna vármegyében. Ez a két színmagyar falu az ősi szokásoknak sok ezeréves kincsét, az ősi magyar népviseletnek majdnem teljes szivárványos pompáját megőrizte főként a női részről. Remekei is ám a színmagyar fajtának a

Ekék, ekealkatrészek,

boronák, kapálóekék, fűkaszálók

marokrakó és kéveköto aratógépek, lógereblyék, kézi-járgányosok motoros- és gőzcséplőkészletek, szecs kavagók, repavágók, daralók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági géposztályánál szerezhető be legjutányosabban.

férfiak, mint a nők. A hajdanvaló nádasok, lápok, rejtelmes vizek zárt szigetként megőrizték az ellenségek támadásától, az idegenek beözönlésétől mind Decset, mind a csillagos tornyú Öcsényt. A közelmúltban Decsen a téli gazdasági tanfolyam befejeztével nagyon szép, nagyon eredeti kézműipari kiállítást is rendeztek az ügyes, izléses nép remek kézimunkáiból. Végezetül „Jakomát“, nagy áldomást is tartottak az ősi szokások szerint. Múlt felemlíteni, hogy milyen előkészületek mellett történt ez. *Bajnokné, Mozolainé, Bogárné* asszonyaink vezetésével kint a Polgári Kör udvarán nagy vasedényekben főtt a decsi hogymányos *tuukhus-leres* és a jó *borjupörkölt*. Bent a ház egyik termében meg a sárközi gyönyörű lányok szaggatták a *csipétkét* és huzták a *rétés-uek-velőt*. Sőt, nehogy csorba essék a vendégszeretetről híres decsi hírnévem, nem feledkeztek meg a „*decsi szagos*“ — valjon ki mondja meg nekünk, *mi ez?* — előkészítéséről sem, mert ők még tancolni is akartak. Mit ahogy az izletes magyar lakoma után sem a tánc, sem a nótázás nem maradt el! Dicsérettel kell felemlíteni, hogy mind a tánc, mind a nóta a régi szép magyaros volt. A decsi Petőfi Dalkör *Szegő István* rektor uram vezényletével énekelte a szebbnél-szebb, gyönyörű magyar dalokat.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Külföldi iparcikket akarok behozni oly módon, hogy a rokonom ott megveszi és enccm azzal megajándékoz. Kell-e ezután vámot fizetni? (Egy előfizető.) — **Felelet:** Ez nem egyéb, mint csempészet, melyet a törvény tilt és büntet. De ettől függetlenül is értesítjük, hogy ha ajándékképpen érkezik is meg a szállítmány, azután éppen úgy kell vámot fizetni, mintha nem ajándékképpen jött volna.

Kérdés: 1. Miről lehet megtudni, hogy a bor palackozott, vagy nem? 2. Hogyan kell a bort üvegekbe palackozni? 3. Hol kell tartani a palackozott bort? 4. Körülbelül meddig tartható el így a bor? (B. K., Törökszentmiklós.) — **Felelet:** 1. Megtöltünk a pala-kozásra szánt borból három palackot s bedugaszolva, egyet a pincében hagyunk, egyet melegebb, egyet pedig hűvösebb helyre teszünk. Ha a bor 3—4 hét múlva is mindegyik helyen kifogástalan tiszta marad, akkor a bor kész a palackozásra. 2. A palackborokat megtöltés előtt igen alaposan (legjobb belül kefével) megmossuk, a vizet belőle kicsepegtetjük. A bort úgy vezetjük beléjük, hogy lehetőleg keveset érintkezzen a levegővel. A megtöltött palackokat mielőbb be kell dugaszolni egészséges, nem penészes parafadugókkal, melyeket előbb megviziben meg kell puhítani. 3. A palackborokat pincében fektetve kell elraktározni, hogy a dugó, akkor levegő juthatna a borhoz. A pince ne legyen túlmeleg, vagy túlhideg s ne legyen világos. 4. Évekig.

— Gyümölcsfakészési utmutatónk elfogyott; tessék 90 fillérért rendelni a földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági szakoktatási osztályánál (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11.). Husvétli jókívánásait hasonlókkal viszonzunk.

Kérdés: Egy ügynök jár nálunk és egy építőkarcék nevében kamatmentes kölcsönöket ajánlat, hogy vegyük fel házfűtésre. Tessék megírni, hogy felvegyük-e

T R É F Á K

a kölcsönöket? (K. M., Kunszentmárton.)

Felelet: Elsősorban a leghatározottabban óvjuk attól, hogy a mai hitelviszonyok mellett hitelre építsen házat, mert a vége az lenne, hogy nemcsak a háza, de még a földjei is rámehetnek. Csak az építtessen ma, akinek az építkezéshez szükséges pénzösszeg háromnegyedrésze birtokában van és legfeljebb egynegyed részét veszi fel kölcsönként. Az említett építőtakarék ellen igen sok panasz érkezett szerkesztőségünkhez, mert az ügynökeik félrevezették a gazdákat és sok ezer pengőt fizettek be velük évekkal ezelőtt és a kölcsönt még most sem kapták meg. Semmiképpen sem ajánljuk, hogy ezzel az intézettel összekötésbe kerüljön, mert csak kára lesz belőle, főleg azért, mert a kölcsön folyósítása évekkig elhúzódhat. Inkább gyűjtse össze a pénzt és amikor a fent jelzett háromnegyed része a szükséges tőkének együtt lesz, akkor fogjon hozzá az építkezéshez.

Kérdés: Házilag készített mézkenyvet milyen arányban kell bordói lével keverni, télen és tavasszal rügyfakadás után? (F. J., Csongrád.) — **Felelet:** Egyáltalában nem indokolt a bordói lé és a mézkenyé keverése.

Kérdés: Milyen méretű keretek vannak forgalomban nálunk? (H. F., Felsőszéplak.) — **Felelet:** Nálunk a következő méretű keretek használatosak:

A keretek külső szélességének és magasságának méretei centiméterekben

Országos	Felső szélesség (füllel)	szélesség	Oldalmagasság
Országos	26	24	18,5
Kovács-féle	30	29	22
Neiszer-féle	26	24	27,8
Liebner-féle	26	24	27,8
Ignác-féle tükrös	62	50	32
Boconádi vándor	—	42	36
Boconádi álló	34	32	27
Joó-féle	26	25	36

Kérdés: Borjuból a tetűt hogyan lehet kiirtani? (K. Gy., Inota.) — **Felelet:** A borju szőrözetéből a tetvek kiirthatók, ha a tetves részeket bekenjük petróleum és olaj egyenlő mennyiségű keverékével, vagy 3 százalékos kreolin-oldattal. A bekenést egy hét múlva meg kell ismételni.

Kérdés: Hol van a pénzügyőri altisztképző-iskola, mikor van és mennyi ideig tart a tanfolyam, felvesznek-e olyanokat is, akik katonák voltak? (Ifj. Sz. J., Csabacsüd.) — **Felelet:** A pénzügyőri altisztképző-iskola Budapesten van, címe: X. ker., Újhegyi-ut 7845 helyrajzi szám. A tanfolyam négy hónapig tart, mely alatt a felvett hallgatók rendes illetményt kapnak. Katonaviselet emberek is jelentkezhetnek. Négy középiskolai végzettséget kell igazolni. Sajnos azonban, az általános létszámesőkentés miatt, már második éve nem tartottak tanfolyamot és a felvétel bizonytalan ideig szünetel.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. J., Orosháza. Jók, közlünk belőlük. — Ifj. K. S., Tác. Folyó évi május hó 31-ig. — M. J., Lófarkpuszta. Csupán én nem kerülhetők késérről volt szó; máris pótoltuk a mulasztást.

Smucig ur és a borralaló.

Smucig ur nagy vacsorát eszik végig a kávéházban és mikor fizet, tiz fillér borralalót tesz a tálcára. A smucigság láttán a pincér dühösen kivisz a zsebéből még egy tizfillérest, a tálcára dobja és tovább megy.

Smucig zsebvégigja mind a két tizfillérest és így dörmög magában:

— A fene egye meg, kár, hogy nem egy ötpengőt tettem a tálcára.

Oh, azok az ügyvédek!

Egy ügyvédnek volt egy fia, akiből szintén ügyvéd lett és átvette apja irodáját. Egy napon azt mondja büszkén az apjának:

— Papa kérem, a Kohn perét Grün ellen, ami már évek óta húzódott, végre megnyertem.

Az öreg ügyvéd dühösen az asztalra csapott:

— Te szerencsétlen, — korholta a fiát — hát tudod te, mit jelentett nekünk ez a per? Ebből a perből nyitottam meg annakidején az irodámat, ebből a perből nősültem meg, neveltelek és tanítottalak, férjhez adtam a hugodat, ebből a perből éltünk negyven évig és most te méz és megyered nekem?..

Ideális feleség.

Egy fiatalember megnősült és a kávéházban összetalálkozik barátjával, aki megkérdi:

— Na, hogy vagy megelégedve a feleségeddel?

— Nem nagyon.

— Na, miért?

— Hát tudod, zongorázni tanult és nem zongorázik, varrni tanult és nem varr, ellenben főzni nem tanult és főz.

Mi a te papád?

— Móricka, mi a te papád?

— Beteg.

— Nem azt kérdem, hanem, hogy mit csinál?

— Köhög.

— Ejnye, Móricka, értsd meg, mit csinál a te apád, ha nem beteg?

— Nem köhög.

— Ejnye, ejnye, de hát mit csinál, ha nem beteg és nem köhög?

— Akkor egészséges.

Az „uj“ mama.

Kohn újra megnősült, hozzáilló tisztes, koros nőt vett el feleségül.

Hazavitte az asszonyt a lakásba és így mutatta be a gyerekeknek:

— Na, gyerekek, itt van az uj mama.

A gyerekek nem szóltak semmit, csak a Móricka izgett-mozgott, aztán félrehívta a papáját és sugva kérdezte:

— Tata, az Istenért, hol uj ez?

A válóok.

Egy kereskedő válni akar a feleségétől.

Az ügyvédje megkérdi tőle:

— És van rá valami alapos oka, hogy elváljon a feleségétől?

— Azt elhiszem, hogy van — feleli a kereskedő.

— Micsoda?

— Egy nagyszerű partit ajánlanak.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

Pecske „Kit sirat a fecskemadár...“

(Beküldte Boda Mariska Törökszentmiklósról.)

2. Szórejtvény.

(Beküldte Kuttor Barna Sajókazincről.)

3. Szórejtvény.

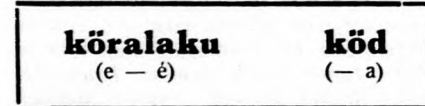
(Beküldte Sziklay Ede Bozsokról.)

4. Pontrejtvény.

. a . y . r . a . y . k . a . y . r . a
. s . ü . e . t . m

(Beküldte Tóth Lajos Kerkanémetfaluról.)

5. Szórejtvény.

(Beküldte Szabéni Ilonka Gencshátpusztáról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 19-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tiz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 13-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Pontrejtvény: Vesszen Trianon. 2. Szórejtvény: Budapest. 3. Szórejtvény: Kaposszentbenedek. 4. Szórejtvény: Fazék. 5. Szórejtvény: Szökött katona.

Meafejtették: Király Mária, ifj. Pári Kálmáné, Simon Viktor, Bánki Horváth Sándor, Cs. Molnár Imre, Tóth Lajos, Szántó István, Varga Anna, Günther Ferenc, Máté-Tóth István, Vámos Péter, Szekeres Márta, Szics Ferenc.

Jutalomkönyvet nyertek: Tóth Lajos (Kerkanémetfalu) és Cs. Molnár Imre (Mesterszállás).

A 14-ik számban közölt rejtvények megfejtését és a nyertesek névsorát jövő héten közöljük.

A VILÁGGYUJTÓGATÓ

REGÉNY ★ ANGOL BÓLFORDITOTTA: VÉCSEY LEÓ (19)

— Hogyan gondolja ezt?

— Ha Szidorovszky alezredes gonosz szándékkal vette el a térképeket, minden valószínűség szerint arra törekedett volna, hogy az esetet mint holmi betörést tüntesse fel, vagy legalább is a maga személyéről igyekezett volna a gyanut elhárítani. Ezt azonban nem tette. Hiszen ő le is másolhatta volna a térképeket. Ezt sem tette, hanem nyugodtan folytatta tovább munkáját. Egy kezdő gonosztevőről pedig ennyi hidegvért és ravaszságot nem lehet feltételezni. Sok tapasztalat és okosság kell annak felismeréséhez, hogy rendesen azok a gonoszettek maradnak titokban, amit a legnagyobb nyíltsággal követnek el.

— Hála Istennek! — kiáltott fel Rausch generális. — Csakhogy nem gondol rosszat Szidorovszkyról. Nincs rettenetesebb érzés, mint az a gyanu, hogy nem bizhat az ember azokban, kikkel kénytelen együtt dolgozni.

— Nyissuk ki a szekrényt — mondta a detektív.

A hadügyminiszter elrendezte a zár betüit és kinyitotta.

— Hol feküdt az eltűnt okmány?

— Ebben a rekeszben.

— Vizsgáljuk meg. Talán lesz benne egy ujjlenyomat, vagy más jel.

A miniszter kihuzta a fiókot. Meglepett kiáltás hagyta el az ajkait. A három férfi úgy állt ott, mintha villám sujtotta volna őket: ott feküdt előttük a fiókban az eltűnt okirat.

Pár pillanatig ostoba csodálkozással bámultak maguk elé. Cardon nyerte vissza először a lélekjelenségét. Hirtelen felvette a térképet és gondosan átvizsgálta. Kemény papirlapokra volt rajzolva, körülbelül folio-nagyságúakra és nem volt összehajtván.

— Nem szokták ezeket a lapokat összehajtani?

— Nem, de...

— Akkor biztosan borítékban őrzik őket?

— Igen. Ugy mint most is van.

— Tehát nem szükséges őket összehajtani?

— Nem.

— De ha a térkép itt van, úgy Szidorovszky alezredesre vonatkozó

összes gyanu elesik — mondta Koyama gróf. — Talán nem is hiányzott a térkép. Talán csak elnéztük, mikor kutattunk utána?

— Akkor a térkép nem volt itt! — állította szilárdan a hadügyminiszter. — Hiába kutattam át utána az összes rekeszeket. Különbösen is annyi idő alatt felhasználhatta valaki a térképet rejtelmes és bünyös céljaira!

Cardon különös pillantással nézte a két minisztert.

Azután megnézte az okmányt és újból gondosan megvizsgálta. Maga sem tudta, helyes az érzékelés, vagy képzelődik csupán — de az okmányon gyenge vanília és kakaó szagát érezte.

Kézinagyítóval vizsgálta az okmányt, minden sarkot, minden szélet. Néhány alig látható szemcsét gyűjtött össze és órájának fedele alá rejtette.

— Uraim, én készen vagyok — mondta a minisztereknek, kik elmerültek afeletti örömlükben, hogy az alezredes becsülete tisztázódott.

— Ezeket a papirokat egyszer nár összehajtották — mondta a detektív. — Még pedig azt hiszem, olyan nagyságra, mint egy tábla csokoládé.

— Lehet.

— Az én megállapításaim mindig biztosak.

— Micsoda megállapítás?

— Hogy Szidorovszky Richárd gróf ezeket a papirokat átvitte a határon.

A rémület kiáltása hagyta el mindkét miniszter ajkát:

— Szidorovszky áruló?!

— Én nem merném ezt a szót használni — mondotta a detektív. — De ez mindegy és őt bármikor elfoghatjuk, amint ez úgy tetszik.

— Ah!

— Igen. Ha akarjuk!

— Ezt rögtön meg is tesszük — mondta a hadügyminiszter.

— Az volna a legnagyobb könnyelműség, amit csak elkövethetnénk. Még nem ismerjük egyetlen bűntársát sem. Először azt kell kikutatnunk, hogy miféle emberekkel áll összeköttetésben.

— Gyanakszik valakire?

— Igen — mondotta a detektív, miközben átható tekintetét a hadügyminiszterre emelte. — Igen. Legalább is két személyre gyanakszom. Ezek közül az egyiket nem nevezhetem meg, mert nem merem a nevét kimondani.

— Miért nem?

— Mert az egy olyan név, melyet ilyen vonatkozásban nem szabad kimondani. Még két miniszter jelenlétében sem.

— És ki a másik? — kérdezte Rausch generális.

— Gilió doktor!

— Az uralkodó barátja? Lehetetlen! Tanult ember, tudós!...

— Dr. Gilió kém!

— Be tudja ezt bizonyítani?

— Nem! Most még nem!

A külügyminiszter megcsóválta ősz fejét. A hadügyminiszter arca ólomszürke volt. Csak Cardon volt változatlan. Nem szólt senki egy szót sem.

Hirtelen mindhárman összereztek. Valaki az ajtón erősen kopogott. A detektív az ajtóhoz ment és kinyitotta. Egy altiszt állt előtte.

— Gilió dr. szeretne a kegyelmes urral, a hadügyminiszterrel beszélni.

A miniszterek előbb egymásra, majd a detektívre néztek, kinek ajkai körül könnyű mosoly játszadozott. Megértette a miniszterek tekintetét és bólintott.

— Kéretem a doktor urat — mondta kimérten a hadügyminiszter.

— Gilió doktor belépett. Cardon csodálta önuralmát, nyugalmát és hidegvérét, mely egész fellépésében és viselkedésében látszott s amellyel a legkisebb meglepetést sem mutatta a detektív jelenléte miatt.

— Köszönöm, kegyelmes uram, hogy fogadott — mondotta, miután üdvözölte a minisztereket. — Fontos közlendőm van önnel és örülni fogok, ha a külügyminiszter ur meghallgat engem. Ami a harmadik urat illeti, őt még nincs szerencsém ismerni.

— Cardon ur, a titkos rendőrség felügyelője — mutatta be a hadügyminiszter.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak április hó 11-én.)

GABONATÓZSDE

Készárúpiac. *Buza:* tiszai 76 kg-os 13.95—14.10, 77-es 14.20—14.40, 78-as 14.40—14.55, 79-es 14.60—14.75, 80-as 14.75—14.90; felsőtiszai és jászági 76 kg-os 13.40—13.55, 77-es 13.55—13.70, 78-as 13.70—13.80, 79-es 13.85—14.00, 80-as 14.00—14.15; fejeérmegei, dunántúli, pesti-vidéki és bácskai 76 kg-os 13.25—13.35, 77-es 13.40—13.50, 78-as 13.55—13.65, 79-es 13.75—13.85, 80-as 13.85—14.00. — *Pesti-vidéki rozs* 6.90—7.10, egyéb 6.90—7.10; *takarmányárpa*, elsőrendű 8.70—9.00, másodrendű 8.40—8.60; felvidéki sörárpa 11.00—12.50, egyéb 10.00—11.00; *zab*, elsőrendű 8.00—8.20, másodrendű 7.90—8.00; tiszántúli *tengeri* 6.65—6.75, egyéb 6.65—6.75; *korpa* 5.90—6.00; *8-as liszt* 8.80—9.00 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. *Buza* májusra 13.38—13.40, júniusra 13.50, októberre 12.08. — *Ros* májusra: 7.10—7.11. — *Tengeri* májusra: 6.95—6.96, júliusra 7.45—7.46, augusztusra 7.60 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (*Manthner Ödön* megtermelő és magkereskedelmi rt. heti jelentése.) Az előrehaladott időnyre való tekintettel a magpiac forgalma már némileg alábbhagyott, de a későbbi vetési cikkek iránt élénk az érdeklődés. *Lóheremag:* A nyersáruból rendelkezésre álló készletek már nem számottevőek, a külföldi kereslet folytán néhány tétel ismét elhelyezést talált. *Lucernamag* irányzata ismét kissé ellanyhult. A tisztított fehérbárcás áruból a kereskedők és egyes uradalmak is még elegendő mennyiségek felett rendelkeznek, de világosszínű, prima áruban aránylag hiány mutatkozik. *Egyéb heremagokban* a forgalom csekély volt, csak *baltacimból* kelt el nagyobb mennyiség. *Tavaszi búkkönyt* még mindig keresnek, ára változatlan. *Szudánfü és muhamag* eddig még nem létezett alacsony árak mellett élénk keresletnek örvend, mely azonban kizárólag egészséges, magas csiraképpességű magra irányul. *Takarmányrépamagok* az előrehaladott idő dacára, még kielégítő élénk kereslete van. Megbízható *retőburgonyák*, ellenőrzött minőségek, a burgonyatermelők rossz helyzete dacára, keresettek, míg gyengébb minőségek vetési célra ugyiszólván eladhatatlanok. — *A budapesti árú-és értéktőzsde hivatalos jegyzéséről nyersárúkat 100 kilogrammonként budapesti paritásban:* repace 28.00—29.00, köles, vörös 7.50—7.75; lucerna 75—85; lóhere 70—75; tavaszi búkköny 10—11; muhamag 8—9; lenmag, elsőrendű 29—30, másodrendű 27—28; tökmag, elsőrendű 22—23; másodrendű 19.50—20.00; kékmák 133—135; borsó: Vikt. 10—11, expressz 17—21; szárított répaszelet 7.00—7.50; lencse, kisszemű 20—24, nagy 28—34; bab: szokvány 9.25—9.75, barna 11—12, gömbölyű fürrj 16—17, hosszú 14—15 pengő métermázsánként.

Abraktakarmányiac. Árpakorpa 8, borsóhéj 7, borsókorpa 7, buzakonfoly 6.75, konkolydara 7.50, lenmagpogácsa 14, napraforgópogácsa 9.75, repacepogácsa 8.75, rozskonfoly 6.50, rozsocsa 6, rozskorpa 6.40, rozstakarmányliszt 9, szójababpogácsaliszt, nagyban 22, szójababpogácsaliszt, kicsinyben 24, tökmagpogácsa 16

pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 3.80—4, harmadrendű, esomoglásra 2.50—3.50, muharszéna 2.90—3, lucernaszéna 4.30—4, alomszalma, másodrendű 2.30—2.50 pengő métermázsánként, zsupszalma, 1 kéve 25—30 fillér.

Cirowszakál takaró szalma átlagárban 14—15 pengő, bétés szalma átlagárban 8—10 pengő métermázsánként. *Ciorkmág* métermázsánként 6 pengő.

Tenyészmarhák és jármosókörök. Elsőrendű belföldi jármosókör (tarka) 40—42, elsőrendű belföldi jármosókör (fehér) 40—42, 1 és fél éves üszök 32—36, 1 és fél éves tinók 32—36, fiatal, friss fejős tehén 55—65 fillér kilogrammonként, élőszulyban.

Borjувásár. Élő borju, belföldi szopós, elsőrendű 70—80, kivételesen 84, másodrendű 64—69, harmadrendű 46—63, élő bárány 48 fillér kilogrammonként.

Vágómarhavásár. Ökör, legjobb 34—40, kivételesen 53, bika, legjobb 40—46, közép 36—38, tehén, legjobb 36—42, közép 31—36, gyenge 25—27 fillér kilogrammonként élőszulyban.

Sertésvásár. Árak élőszulyban kilogrammonként: könnyű 80—86, közép 96—98, kivételesen 100, nehéz 92—95 fillér.

Lóvásár. Csikó 30—40, igaz kocsiló (nehéz nyugati fajta) 250—490, igaz kocsiló (könnyű nyugati fajta) 140—320, számár 50—55, alárendelt minőségű lovak 35—180, vágólovak 28—150 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal kislejtes ürök, páronként 100 kg, vagy azon felüli szulyban 40—50, prima, fiatal bárányok páronként 75—80 kg között 45—50 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsával, páronként 6 kg sulylevonással.

Gyapju. Hazánkban elővételék kisebb mértékben továbbra is tartanak, még pedig közepminőségű fésűsgyapjuért 0.90—0.97, uradalmi fésűsgyapjuért 1—1.05 pengőt fizettek, közép szövetgyapjuért pedig 0.90—0.95 pengőt lehetett elérni. Tavalyi gyapjuból eladtak A/B, minőségükből körülbelül 20.000 kg-ot, 1.05 pengős áron.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje 32, lefölözött tej 8—12, pejszín 160—240, tejföl 100—160, centrifugált vaj kilogrammja kicsinyben 240—280, szedett vaj 200—240, tehéntúró 50—80, juhtúró 160—240, juhsajt 160—260, trappista sajt 160—240, emmentáli sajt 280—400 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: Csirke 1.40—3, fiatal, újdonság 2.20—2.50, tyúk 1.90—3.50, liba, újdonság 9—10, kappan 3—4 pengő darabonként. *Leölt baromfi:* Hízott lud és ruca 1.70—2.40, csirke 1.60—2.60, újdonság 3.50—5, tyúk 1.30—1.80, hízott pulyka 1—2, libanáj 6—14 pengő kilogrammonként. Tojás darabja: 4—7 fillér.

Zöldség. Sárgarépa 10—20, petrezselyem 12—22, zeller 10—26, kalarábé 10—16, vöröshagyma 0.6—1.0, fokhagyma 20—60, cékla 8—16, fejeskáposzta 24—50, kelkáposzta 28—44, vöröskáposzta 28—50, fejjasaláta, darabja 8—36, torna 30—160, burgonya, őszi rózsza kilogrammja 10—14, Ella 6—10, kifli 18—24, champignon gomba 240—360, fekete retek 10—20, hónapos retek csomója 12—50, uborka, újdonság 300—500, spárga, újdonság 100—500, sóska 50—140, paraj 24—60 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. Alma 0.32—2, körte 1—4 pengő kilogrammonként.

Borpiac. A borpiac helyzete változatlanul szilárd. A kommerce-borárak ugyanazok és pedig kistermelőknél 1.20—1.30 P, urasági tételknél minőség szerint 1.40—1.60 P hektoliter és Malligand-fokonként.

Szesz és szeszitalok. Szeszárak változatlanok. A *detailforgalomban* a denaturált szesz 5 barell vételénél 77 pengőn, 1 barell vételénél 81 pengőn jegyzik, forgalmi adó nélkül. *Gyümölcspálinka.* A gyümölcspálinkaüzletben a kereslet e héten gyér volt és törköly 2.60 pengőig, sűrűgő eladásoknál még elősőbb, seprópálinka 2.70 pengőig, szilvórium (idei nyári) 3.70 pengőig, ó-nyári áru 4 pengőig, 6-kék áru 5 pengőig kelt el 10.000 literfokonként, plusz 3 százalék forgalmi adó. *Borpártal* változatlanul 33.97 pengővel jegyeztek.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára április hó 11-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengőnél többbe kerül száz darab:* Angol font 1950—1990; dollár 570.50—573.50; kanadai dollár 487—473; hollandi forint 230.25—231.65; német márka 135.70—136.60 svájci frank 110.70—111.40 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* Csehkorona 16.91—17.01; szerb dinár 7.50—8; francia frank 22.30—22.50; lengyel zloty 64.20—64.70; román leu 3.40—3.44; bolgár leva 4—4.26; olasz lira 29.90—30.20; osztrák schilling 80.10—80.80 pengő. **Színarany** kilogrammja 5120—5160; Napoleon-arany darabja 31.65—31.95 pengő.

Vásárok jegyzéke.

Vasárnap, április hó 16-án. Állat- és kirakodóvásár: Szöreg.

Hétfő, április hó 17-én. Állat- és kirakodóvásár: Törökszentmiklós.

Kedd, április hó 18-án. Állat- és kirakodóvásár: Hédervár, Kőveskál, Lovászbáttona (egész vásár bizonytalan), Solt, Szombathely, Tata. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Balatonlelle, Csurgó, Hédeghely, Magyarkeszi, Mózsóg, Nagyberki, Nemeshetes, Somogyvár. — *Sertés- és kirakodóvásár:* Borsodnádasd. — *Kirakodóvásár:* Tatabánya.

Szerda, április hó 19-én. Állat- és kirakodóvásár: Dombóvár, Fertőszentmiklós, Mihályi, Somberek, Solt, Tata. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Siófok, Somogyzsb, Zomba. — *Kirakodóvásár:* Ózd, Szombathely.

Csütörtök, április hó 20-án. Állat- és kirakodóvásár: Berettyóújfalú, Dég, Erdősökonya, Keszthely, Nagyléta, Tiszafüred. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Gölle. — *Kirakodóvásár:* Nagyecenk (a vásár bizonytalan).

Péntek, április hó 21-én. Állat- és kirakodóvásár: Csenger, Komádi, Szentés. — *Sertés- és kirakodóvásár:* Derecke (egész vásár bizonytalan).

Szombat, április hó 22-én. Állat- és kirakodóvásár: Szentés.

KIADJA:
„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVÉS-SZÖVETSÉG.
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.

A BUDAPESTI RÁDIÓ**MŰSORA: 1933 ÁPRILIS 16—22.****BUDAPEST I. 550.5 m****Vasárnap****16**

8.30: Hírek. 9: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Prédikál Ravasz László dr. 10: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébániatemplomból. Szentbeszédet mond P. Bangha Béla dr. Jézustársasági házfőnök. 11.30: Evangélikus istentisztelet a Bécsi kapu-téri templomból. Prédikál Varsányi Mátyás dr. budai lelkész. **Utána:** Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. **Majd:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye; közreműködik Székelyhídy Ferenc dr.; komoly zeneművek. 2: Gramofonlemez; operaáriák és táncdalok. 3: A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Manning Rezső dr. m. kir. állatorvosi főiskolai tanár: „A sertésvesz elleni védekezés a kisgazdaságokban.” 3.45: Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása. 1. Szendrey Ákos dr.: „A népi legendák Krisztus-alakja.” 2. Krisztus-legendák. 4.30: Időjelzés, időjárásjelentés. **Majd:** Magyar nóták. Előadja Bodán Margit, Cselényi József és Rácz Béla cigányzenekara. 5.45: „András tisztelendő az asszonyokról.” Móra Ferenc vidám elbeszélése. 6.15: Az 1. honvédelmi gyalogezred zenekarának hangversenye; szórakoztató zene. 7.15: Helyszíni közvetítés a magyar-cseh válogatott ökölvívó mérkőzésről. 8: Vigjáték-előadás a Studióból. „Húsvéti vakáció.” Vigjáték 3 felvonásban. Irta Romain Coolus. Fordította Hajó Sándor. **Utána kb. 10:** Időjelzés, hírek, sport- és löversenyeredmények. **Majd:** Guttenberg György szalonzenekara és Horváth Gyula cigányzenekara, Kalmár Pál énekszámáival.

Hétfő**17**

9: Egyházi zene és szentbeszéd az egr-i főszékesegyházból. Szentbeszédet mond Holik Samu dr. teológiai tanár. 10.45: Hírek. 11.15: Görögkatholikus istentisztelet a Rózsák-terén levő plébániatemplomból. Szentbeszédet mond Krajnyák Gábor dr. budapesti plébános. **Utána:** Időjelzés, időjárás- és vízállásje-

lentés. **Majd:** Előadás a budai Várról. Irta Turchányi István. **Utána kb. 12.55:** Őrségváltás. Közvetítés a budai Várból. 1.30: Gramofonlemez; operarészletek, műdalok. 3: „Igaz mese egy kis művészről.” Benedek Rózsai felolvasása. 3.30: A Budapesti Émosz. Dalkör és a Budapesti Bőriparimunkások Dalkara hangversenye. 4.15: „A legnagyobb magyar mint inszurgens főhadnagy.” Rexa Dezső előadása. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés. **Majd:** G. Hoor Tempis Erzsébet énekel, zongorán kíséri Galánffy Lajos; műdalok. 5.20: Kurina Simi cigányzenekari hangversenye. 6.10: Közvetítés a Royal-Orfeumból. „Jelentem alászan.” Vidám operett két képben. Szövegét Irta Benedikt Ilus. Zenéjét szerezte Kiszely Gyula. 7.10: „Minden gyerek jó gyerek.” Zágon István vidám csevegése. 7.45: Sporteredmények. 8: A bécsi rádióállomás műsorának közvetítése: „Rádióegyveleg.” Összeállította dr. Lothar Riedinger. **Utána kb. 10:** Időjelzés, hírek, sport- és löversenyeredmények. **Majd:** Thomán István zongorázik, Thomán Mária hegedül, zongorán kíséri dítről Csibý József; komoly zeneművek. **Utána kb. 11.20:** Pataky jazz.

Kedd**18**

9.15: Gramofonlemez; operaáriák, műdalok, tánczene. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Vízállásjelentés. 12: Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05: S. Falvy Margit énekel, Ihar Ferenc tárogatózik, zongorán kíséri Polgár Tibor; operett-részletek, régi és új magyar nóták. Közben 12.25: Hírek. 1: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.45: Hírek, piaci árak, úrfolyamok. 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: „Örökösök kerestetnek”. Csaruka Péter elbeszélése. 5.30: Bura Károly cigányzenekari hangversenye. 6.10: Francia nyelvtanítás. 6.40: Gervay Erzsébet énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor; magyar és külföldi szerzők dalai. 7.15: „Ruzitska Ignác és a Veszprémi Zenetársaság”. Major Ervin dr. előadása. A zongoraszámokat Polgár Tibor adja elő. 7.45: A Budapesti Hangverseny Zenekar hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyszínházából; komoly zeneművek. **Ezt a közvetítést a hilversumi és zágrábi rádióállomás is átveszi!** **Utána kb. 10:** Idő-

jelzés, időjárásjelentés, hírek. **Majd:** Veres Károly cigányzenekari hangversenye. **11.15:** Toll Árpád cigányzenekara.

S z e r d a 19

9.15: Az 1. honvédegyalozezred zenekari hangversenye; szórakoztató zene. Közben **9.30:** Hírek. **11.10:** Vizállásjelentés. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Győri Vörös Misi cigányzenekari hangversenye. Közben **12.25:** Hírek. **1:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió diákkféléőrája: „Hogyan készül az ujság”. **4:** „Elektromosság a háztartásban”; Lempel Géza előadása. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** Gramofonlemez; műdalok, operatrérszletek, tánczene. **6:** Olasz nyelvoktatás. **6.30:** Faragó István hegedűl, zongorán kíséri Polgár Tibor; komoly zeneművek. **7:** „Mi van a Föld belsejében”. Párbeszéd Cholnoky Jenő dr. és Halász Gyula között. **7.35:** Losonczy Lajos és Virányi Jenő dalszerzeményei. Közreműködik Nagy Margit és Csóka Béla, zongorán kíséri Virányi Jenő és Polgár Tibor. **8.40:** Vigjáték-előadás a Studióból. „Süti a nap”. Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Zilahy Lajos. Utána kb. **10.30:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **Majd:** Farkas Jenő cigányzenekara.

C s ü t ö r t ö k 20

9.15: Szervánszky szalonzenekar hangversenye; szórakoztató zene. Közben **9.30:** Hírek. **11.10:** Vizállásjelentés. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Házikivintett hangversenye; magyar szerzők művei. Közben **12.25:** Hírek. **1:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** „Csillag”. F. Nagy Rózsa elbeszélése. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Szilágyi Gyula kir. főmérnök: „Külföldi öntözések tanulságai”. **5.30:** Angol nyelvoktatás. **6:** Riegler Ernő orgonahangversenye a Szent István Bazilikából. **7:** „Rádiózenénk néhány időszerű kérdése”. Papp Viktor előadása. **7.25:** Az Operaház előadásának közvetítése. „Bohémelet”. Dalmű négy képben. Szövegét írta: Giacosa és Illica. Zenéjét szerezte Puccini. **A II. felvonás után:** Időjelzés, hírek, ügétőversenyeredmények. **Az előadás után:** Időjárásjelentés. **Majd:** Ráczi Berei cigányzenekari hangversenye. Közben kb. **11.10:** Dr. Ernst Häckel németnyelvű előadása Jedlik Ányosról.

P é n t e k 21

9.15: Az államrendőrség zenekarának hangversenye; szórakoztató zene. Közben

9.30: Hírek. **11.10:** Vizállásjelentés. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Gramofonlemez; komoly zeneművek és táncdalok. Közben **12.25:** Hírek. **1:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **1.30:** Tanfolyam a Testnevelési Főiskoláról. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **3.30:** A rádió diákkféléőrája. „A győzelmek tavasza.” **4:** „Játéktanácsok kezdő teniszszőknek.” Kehrling Béla előadása. **4.30:** Állástalan zenészek szimfonikus zenekari hangversenye; szórakoztató zene. Közben **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **6:** B. Kenéz Lili zongorázik; komoly zeneművek. **7.10:** A rádió külügyi negyedőrája. **7.30:** „Humor a zenében.” Kazacsay Tibor előadása zenei illusztrációkkal. **9.30:** Időjelzés, hírek. **Majd:** Bura Sándor cigányzenekari hangversenye. Közben **10.10:** Időjárásjelentés. **11.25:** Antonio Abussi hegedűl; komoly zeneművek.

S z o m b a t 22

9.15: Nagy Ilonka hegedűl, Rajnoga Klára énekel és Lakatos Árpád saxofonozik, zongorán kíséri Polgár Tibor; műdalok és magyar szerzők művei. Közben **9.30:** Hírek. **11.10:** Vizállásjelentés. **12:** Déli harangszó, időjárásjelentés. **12.05:** Házikivintett hangversenye; szórakoztató zene. Közben **12.25:** Hírek. **1:** Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. **2.45:** Hírek, piaci árak, árfolyamok. **4:** A Rádióélet gyermekjátékszóőrája. **4.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. **5:** „A játék mint tanító és nevelő eszköz.” Horváth Károly előadása. **5.30:** Gudimel énekkar hangversenye; vezényel Lajtha László; komoly zeneművek. **6.10:** Rádió amatőrposta. **6.40:** Bodrics Béla cigányzenekari hangversenye. **7.30:** Tóth Imre emlékirataiból: „Paulay, a rendező.” **8:** „A Budapesti Nemzetközi Vásár és a mezőgazdaság.” Marschall Ferenc dr. előadása. **8.15:** Daljáték-előadás a Studióból. „Tündérszerlem.” Irta Martos Ferenc. Zenéjét szerezte Huszka Jenő. Utána kb. **10.45:** Időjelzés, időjárásjelentés, hírek, löversenyeredmények. **Majd:** Gramofonlemez; operarészletek, tánczene.

BUDAPEST II. 840 m

VASÁRNAP, április hó 16-án, délután 3 órától 3.45-ig: Gramofonlemez.

CSÜTÖRTÖK, április hó 20-án, délután 5 órától 5.30-ig: Gramofonlemez.

SZOMBAT, április hó 22-én, délután 6.10-kor: Gramofonlemez; tánczene, magyar dalok. **Utána:** A hét eseményei.